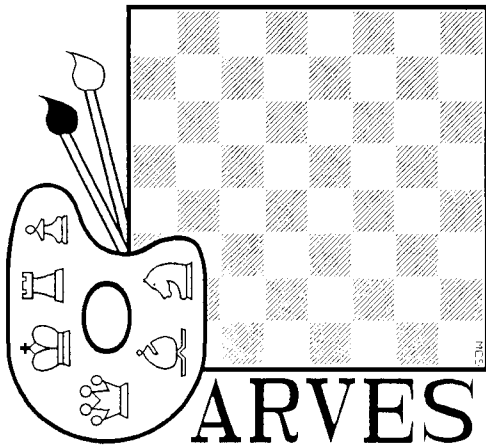

EBUR

Orgaan van de

ALEXANDER RUEB VERENIGING

voor Schaaakeindspelstudie

Kwartaalschrift, 11e jaargang, nummer 1, maart 1999

Redactioneel

door Harold van der Heijden

Veel automatiseerders vallen ons dezer dagen voortdurend lastig met 'het' door henzelf gecreëerde 'millenium-probleem', en gaan er zonder meer vanuit dat wij opnieuw voor de kosten opdraaien voor het gelukkige bezit van (mogelijk) 'bug-loze' soft- of hardware. Merkwaardig genoeg is er geen protest, laat staan sprake van claims... In de eindspelstudiewereld hebben we wel wat anders aan ons hoofd! Lucena publiceerde ruim een half milenium geleden (in 1497) een studie die eindigt in een stelling die nogal treffend 'stikmat' wordt genoemd. Hoe komt het nou toch dat men die studie vaak toeschrijft aan Philidor? 'Onze' vlaamse muskietier Roger Missaen vraagt zich dat af, en wordt op zijn wenken bedient. René Olthof, die onze oploswedstrijd van vorig jaar deskundig leidde, doet in een uitgebreid verslag kond van de resultaten. Voor de ARVES-leden die niet aanwezig waren is er zelfs de mogelijkheid om dat alsnog te doen, mits u de oplossingen op pagina 22-24 niet bekijkt. Dat in René's artikel de notaties van volledige schaakpartijen worden gegeven, ik geef toe: dat klinkt hier, nee, is hier 'not done', moet u hem maar vergeven.... Bovendien heeft René door een gelukkige vondst een nog onbekende Ned-

erlandse studie opgeduikeld. Uit het feit dat die in Harm's rubriek (Un)solved Mysteries opduikt, kunt u al opmaken dat u 'm nog wel even moet oplossen...

Ook in deze *EBUR* kunt u een hele serie correcties van studies bewonderen: Alain Pallier (in casu Wlodek Proskurowski), Emilian Dobrescu, en ook Jürgen Fleck (in 'Lezers Schrijven') vertonen hierbij hun kunsten. Wie geeft eens zijn mening over dit onderwerp, bijvoorbeeld naar aanleiding van het stukje van Fleck? Allerlei aspecten kunnen immers een rol spelen: moet de oorspronkelijke componist toestemming geven?, wanneer betreft het een nieuwe studie ('after ...'), wat zijn de eisen aan een correctie? Een vrijwel perfecte reparatie konden we overigens nog recent vinden in het boek *Flemish Miniatures* (#105). De door onze Vlamingen voorgestelde correctie is uitmuntend! Jammer dat deze al eerder door de componist himself, niemand minder dan Kasparjan, al in 1977 werd gepubliceerd! (zie *EG*#3557, of *The Complete Studies of Genrikkh Kasparyan*#317).

In het uitgebreide artikel 'Lezers schrijven' vindt u nogal wat wetenswaardigheden, natuurlijk ook weer gepaard gaande met de nodige weerleggingen. Het is ook bij het doornemen

van 'de bladen' voor mijn database altijd een heel gedoe om dit soort gegevens te verwerken. Maar soms vind ik ook aardige dingen. Zo trof ik in *Shakhmaty v SSSR* van maart 1986 de mededeling aan dat ene Sofia Polgar, 10 jaar oud, twee studies had weerlegd!

In mijn boekje *Pawn Promotion* besteedde ik logischerwijze aandacht aan Ignazio Calvi. Later werd ik voorzichtig op mijn vingers getikt door Wouter Mees over de summiere, maar toch foutieve, biografische gegevens die ik over Calvi gaf. Enrico Paoli deed dat later nog eens dunnetjes over, zoals u ook in *EBUR/2* 1998 hebt kunnen lezen van een vertaling van een artikel van Chicco. Nu weten we "alles" wel over die Calvi, dacht ik nog. Niets was minder waar! Recent (*Modena* 1998) verscheen in Italië, in de serie 'Biblioteca - Nuovo Serie' (no. 149) een uitgebreide en fraai geïllustreerd historisch werk getiteld *Ignazio Calvi et il suo tempo*. Dit boek verhaalt in bijna 200 pagina's over zijn heldendaden! Ook het schaken komt (summer) aan de orde. Zo is er een hoofdstuk met de titel 'Adriano Chicco e Harold van der Heijden', geschreven door Paoli. Mijn 'bijdrage' daaraan bestaat overigens voornamelijk uit de fouten die in mijn boekje stonden...

Retro-Correction

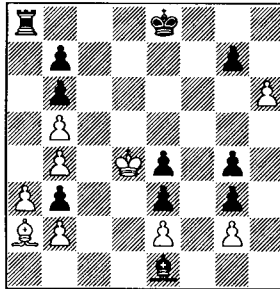
by Alain Pallier

Two years ago, I had a visit from Wlodek Proskurowski. We had been in correspondence and when he visited his wife's family (near Poitiers in France), he made a detour and had a glance to the Lamare collection. Wlodek is an exquisite man, an "honnête homme" (a man of breeding) as we said in literary French: his first language is Polish but he had to study in Soviet Union where he learned, of course, Russian. After the 1968-9 political events in Poland, he left for Sweden where he met his wife, a French girl. They settled in California some years later: he is a professor of mathematics at the University of Southern California (Los Angeles). A Swede citizen, Wlodek speaks very well five languages!

His book, published in 1993, *The fruits of my chess garden* (an allusion to Voltaire's device in his philosophical story *Candide*: 'Il faut cultiver notre jardin') is a good example of what should be a selection of endgames: modest and accurate. Wlodek has retired from the 'composing career' but he remains careful. A second solution was found in one of his studies, composed more than thirty years ago: his correction, made in 1995, is original.

The incriminated study is #38 in *The fruits...*

W. Proskurowski
2nd World Team Match
1965-7

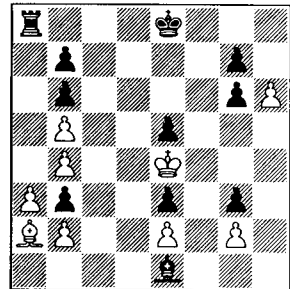

1) Draw

Intended solution: **1.h7 ♖d8+** **2.♗xe4** (2.♗e5? bxa2 3.h8♙+ ♖d7 4.♙xg7+ ♖c8 -+) **2...♗e7 3.♗xb3 ♚h8 4.♗g8 ♗d2 5.♖d4 ♖f8 6.♖c4 ♚xg8 7.hxg8♙+ ♗xg8 8.♖b3 ♖f7 9.♖a4 ♗e6 10.b3** and stalemate.

Wlodek explains that, in 1994, he proposed his study for a solving competition on the Internet. A chess amateur, Andy Walker of Nottingham (U.K.) found 2.♗e5! bxa2 3.♗e6! and the threat of a mate is clearly stronger than the immediate promotion 3.h8♙+?. In January 1995, 'after a lively exchange with Andy Walker and Bo Sjögren (Linköping, Sweden)' (I quote W. P.), the composer was able to propose the following corrected study:

W. Proskurowski
2nd World team match,
correction 1995

2) Draw

As in the initial version, retroanalysis is necessary (it was the theme of this second world team match):

After 1.h7, 1...0-0-0 would win with ease (2.♗xb3 ♚d4+ 3.♗xe5 ♚h4!) but Black cannot castle as:

- the white bishop, who could not have moved from f1, is a promoted piece,
- only 5 Black pieces were captured, 3 of which by the b4 and b5-pawns, thus White pawn's promotion routes f-e-d-c8 or f-g-h-g8 are excluded as they require 3 captures,
- the only possible promotion route led to e8 and g8 (the latter via f7) and the black King must have moved.' (commentary by W.P)

Solution: **1.h7 ♗e7** (1...bxa2? 2.h8♙+ ♖d7 3.♙xg7+ ♖c8 4.♙g8+ +-) **2.♗xb3 ♚d8!**

(2... ♖h3 3. ♙g8 ♘d2 4. ♘d3 ♗f8 5. ♗c2 ♜xg8 6. hxg8 ♖+ ♗xg8 7. ♗b3 etc.; 2... ♗f6 3. ♘d3! [and not 3. ♙g8? ♘d8! 4... ♘d4!]) 3... ♖h8 4. ♙g8 as in the main variant) 3. ♗xe5! (3. ♗xe3? ♘d2+; 3. ♙g8? ♗f6! 4. h8 ♖ ♘d4+ 5. ♗f3 ♘f2 and the white

King is mated on f4 or 4. ♗xe3 ♘d4 5. ♗f3 ♖h4 -+) 3... ♖h8 4. ♙g8 ♘d2 5. ♘d4! (b2 must be protected if necessary) 5... ♗f8 6. ♗c4 ♜xg8 7. hxg8 ♖+ ♗xg8 8. ♗b3 ♗f7 9. ♗a4 ♗e6 10. b3 and stalemate.

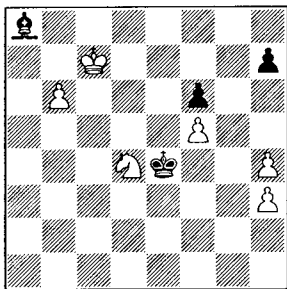
Of course, this stalemate is well known but, despite the heavy setting, I like this one.

Thank you Wlodek: I shall be happy to see you next time you visit France.

(Un)solved mysteries

door Harm Benak

M. Marysko Le Monde des Echecs 1946

42) Wit speelt en wint

Mysterie 42 heeft heel wat pen- nen in beweging gezet. Ik eindigde de vorige aflevering met de opmerking dat de studie zeker gekraakt was, tenzij iemand twee van de drie oplossingen wist te weerleggen. Dat leek me het einde van de discussie, maar ik had beter moeten weten want maar liefst twee oplosers waagden toch een poging. Ik geef hiervan een (verkorte) samenvatting.

Eerst de oplossing van Ton van Oosterhout. Zowel Z. Weger als Eric Izaks toonden aan dat er

een paar gaten in zaten. Het duidelijkst ging dat met 1. ♗b5 ♗xf5 2. ♘d6+ ♗g6 3. ♗b7 f5 4. ♗b8 f4 5. ♗xa8 f3 6. ♘c5 f2 7. b7 f1D 8. b8 ♖ ♖a1+ 9. ♖a7 ♖xa7+ 10. ♗xa7 ♗h5 11. ♘d3 ♗xh4 12. ♘f2 ♗g3 en remise. Ook 1... ♗e5 2. ♘d6 ♘d5 3. ♘d7 ♗f4 4. ♗e7 ♗e5 5. ♗f8 ♗xd6 6. ♗g7 ♗e7! 7. ♗xh7 ♗f7 levert remise op.

Vervolgens weerlegde Eric Izaks de analyse van Z. Weger als volgt: 1. ♗b8 ♘d5 2. ♘c2 ♗e5 3. ♗c7 ♘e4 4. ♘e4 ♘d4(f4) 5. ♗d6 ♗xe3 6. ♗e6 ♗f4! 7. ♗xf6 ♘d5! En nu staat wit klem. Er kan volgen 8. b7 ♘xb7 9. ♗e6 ♘d5+! 10. ♗xd5 ♗xf5 remise of 8. ♗g7 ♗xf5 9. ♗xh7 ♗f6 remise of 8. h5 ♗e4 9. ♗g5 ♗e5 10. f6 ♗e6 en wit komt niet verder. Deze weerlegging lijkt mij overtuigend.

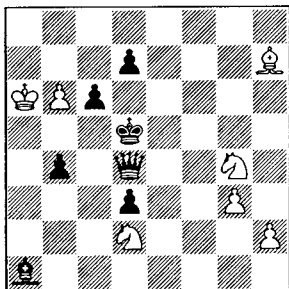
Vervolgens weerlegde Z. Weger de analyse van Eric Izaks als volgt: 1. ♘e2 ♗xf5 2. b7 ♘xb7 3. ♗xb7 ♗g6! 4. ♘g3 f5 en remise, of 4. ♘f4+ ♗f5 5. ♘d5 ♗g6 remise of 5. ♘g2 ♗e4 remise. Dat lijkt mij ook overtuigend, maar toch ben ik het er niet mee eens, want wit heeft

denk ik beter, namelijk: 4. ♗c6! ♗h5 5. ♗d5 ♗xh4 6. ♘g1! ♗g3 7. ♗e6! ♗g2 8. ♗xf6 ♗xg1 en dit leuke pionneind-spelletje wint wit met 9. ♗g7! ♗g2 10. h3 etc. (en dus niet met 9. ♗g5?).

Na al deze varianten kunnen we (voorlopig?) concluderen dat de enige correcte oplossing die van Eric Izaks is. Mocht dat zo blijven, dan heeft Eric het mysterie definitief opgelost. En gezien de analyses die hij heeft gemaakt, is dat op zijn minst een compliment waard. Bedankt!

Verder ontving ik ook nog twee brieven van Joseph Fernand. De ene was helaas net te laat voor de vorige *EBUR*. Daarin loste ook hij mysterie 41 op, en ook hij merkte op dat deze wel heel simpel was. Hij had ook een suggestie voor een heel eenvoudige verbetering. Zet U de volgende stelling maar eens op. Wit: ♗a3, ♖c3, c4 Zwart: ♗b6, ♖a8 en ♘a7. Nu wint wit met 1. c5+ en bv. 1... ♗a6 2. ♖c4+ of 1... ♗b5 2. ♖b4+ of 1... ♗c7 2. ♖g7+ of 1... ♗b7(c6) 2. ♖f3+ en wit wint. Dat ziet er inderdaad een stuk fraaier uit.

O. Gelbfuhs
Deutsche Schachzeitung 1873

43) Wit speelt en wint

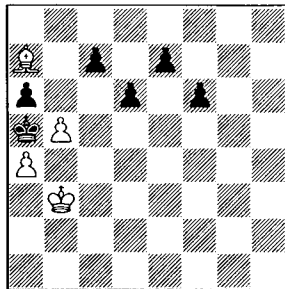
Mysterie 43 werd veruit het beste geanalyseerd door Joseph Fernand, en zijn analyse geef ik dan ook.

1.♔g8+ ♚d6 (1...♙c5?? 2.b7! wint of 2.♖b3+ en 3.♗xd4 wint) 2.♗h6! ♙c3! (Z.Weger ging hier verder met 2...♙g1 3.♗f5+ ♙e5 4.♗f3+ ♙xf5 5.♗xg1 ♙e4! en remise, maar Joseph Fernand laat wit 5.♗h7+!! spelen, waarna wit na 5...♙g4 6.♗xg1 d2 7.♗c2 ♗e5 8.♗d1 en ♗f3 wint) 3.♗e4+ ♙e7! (anders staat de z♗ in de schaaklijn van de promoverende w♙) 4.♗xc3 bxc3 5.b7 c2 (5...d2 6.b8♙ wint, bijvoorbeeld 6...c2 (anders ♙e5 en snel mat) 7.♗f5 ♙f6 7.♗h7 d1D 8.♙d8+ ♙-9.♙e7+ en 10.♔g8 mat) 6.b8♙ c1♙ 7.♗f5+ ♙f6 8.♙f8+ ♙e5 (8...♙g5 9.♙h6 wint) 9.♗h4! ♙e4 (9...d2?? 10.♙f4 mat of 9...c5 10.♙e7+ ♙d4 11.♗f3+ en mat volgt zoals in de hoofdvariant of 9...d5 10.♗f3+ ♙e4 11.♗h7+ ♙e3 12.♙f4+ met damewinst) 10.♙f5+ ♙d4 11.♗f3+ ♙e3 (11...♙c3 12.♙c5+ ♙b2 13.♙b4+ ♙c2

14.♙b3 mat) 12.♙f4+ en damewinst.

Eric Izaks dacht er heel anders over, en speelde het volgende: 1.♔g8+ ♚d6 2.♗c4+ ♙e7 3.b7 ♙xg4 4.b8♙ ♙g6 5.♙b7! en wit wint. Dit kan mij niet helemaal overtuigen. Ik denk dat na 3...d2 wit wel haast verplicht 4.♗xd2 moet spelen waarna zwart na 4...♙xd2 5.b8♙ ♙e2+ en 6...♙xg4 moeiteloos remise houdt. Hiermee lijkt het erop dat de oplossing van Joseph Fernand de enige juiste is.

C.L. Ruben
'niet gepubliceerd' 1962

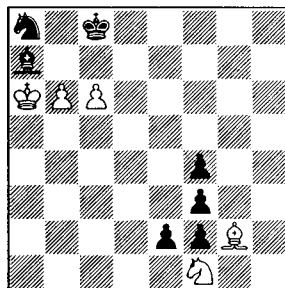
45) Wit speelt en wint

Over mysterie 44 waren de meningen van alle drie de inzenders gelijk. Dat was een echt mysterie. Joseph Fernand schrijft (en niet onterecht volgens mij) dat zelfs remise halen al een zeer moeilijke opdracht is (als het al niet onmogelijk is). Dus waar dan die winst vandaan moet komen? Ik vermoed dat er sprake is van een drukfout.

Mysterie 45 is een heel speciale. Ze werd gevonden door René Olthof. Hij was laatst bij een winkeltje voor tweedehands boeken in Den Bosch om daar de ontbrekende deeltjes van Bouwmeesters serie Prisma-Schaakboek uit de zestiger jaren aan te schaffen. Wie schetste zijn verbazing toen hij, eenmaal thuisgekomen, deeltje 3 (*Combinatiemotieven*) opensloeg, en daar het volgende aantrof op de zogenaamde Franse pagina: "Opgedragen aan Mr. J.B.N. Ruben bij het behalen van het kampioenschap van Den Haag 1962"

Mysterie 46 is weer een normale (hoewel de stelling niet bepaald alledaags is) en lijkt niet al te moeilijk.

A. Hadari
Variantim 1992

46) Wit speelt en wint

Veel succes bij het oplossen van deze mysteries, en vergeet niet de oplossing voor de deadline op te sturen.

En om met de woorden van Rene te besluiten: "Ik zou zeggen; oplossers, aan de slag!"

Harm Benak
Kamperfoeliezoom 50
2353 RS Leiderdorp
Benak@Tip.nl

Thema en Variaties(4)

door Wouter Mees

Wij hebben gezien hoe "herhaling" bij de schaakspelkunst -zo goed als bij andere kunsten- een onmisbaar artistiek element vormt. Essentieel is daarbij dat herhaling gepaard gaat met verandering; variatie van het oorspronkelijke gegeven.

Bij de schaakcompositie kan herhaling van een gegeven tot uitdrukking komen in parallelle varianten dan wel "in serie" binnen één variant.

Dit laatste komt voor bij twee belangrijke studietypen die tot op zekere hoogte elkaars tegen-deel zijn:

1) Remise door herhaling ... dat is bij het schaakspel ingebakken! Als het spelverloop geen "voortuitgang" brengt en de herhalingen dus "tot niets leiden" is er sprake van "posi-

tioneel remise". De partij met ogenschijnlijk overwicht -de conventie wil dat dit zwart is- kan niet doorstoten, wat hij ook probeert.

Maar positioneel remise is in deze cyclus buiten beschouwing gebleven. Onze opstellen gaan over:

2) Studies met een zekere progressie. Als de "sterkste" partij wél door kan stoten -wederom wil de conventie dat dit dan wit zal zijn- ontstaan studies waarbij "herhaling" functioneel in combinatie met "verandering" optreedt. Een thematisch motief van één of meer zetten keert in gewijzigde vorm of onder gewijzigde omstandigheden terug. Die wijziging is niet "toevallig" doch gewenst door de partij die daar "brood in ziet".

Dat is dus Wit; en er zal dan ook tenminste een wit stuk aan de décorwisseling deel nemen. Maar omdat ook zwart moet zetten is er altijd tenminste een zwarte tegenspeler. Afhankelijk van de situatie zal deze dan, meestal onvrijwillig, met de verhuizing meedoen dan wel langs de zijlijn heen en weer dribbelen.

Al met al zijn er twee elementen, die afzonderlijk aandacht vragen:

1. Het thematische motief, in dit opstel besproken, en:
2. De wijzen waarop dat motief gevarieerd kan worden; bewareerd voor het slot van deze beschouwingen.

1. Het thematische motief

Hier ligt het zwaartepunt van het scheppingsproces. Heeft de componist een bruikbaar motief gevonden, dan is de nadere uitwerking tot op zekere hoogte een kwestie van techniek.

De aard van het thematische motief is nauwelijks aan beperkingen onderhevig. De enige aan het motief gestelde voorwaarde is, dat het de gewenste variaties op kan leveren; anders gezegd: dat na het motief de uitgangssituatie in aangepaste vorm terugkeert.

Hoeveel zetten telt het motief? Wij zullen dat de "periode" noemen. Hoeveel stukken nemen

aan het motief deel, van wit en van zwart? Welke functie vervullen deze stukken? Ontleden wij een aantal studies. Zo maar een greep.

Bij **Koroljkov** (diagram 1) is er een directe achtervolging van een zwart door een wit stuk. De achtervolging duurt enige zetten; doch het motief zelf is één zet lang. Het bijzondere van het thema is dat het achtervolgende stuk zwakker is dan het achtervolgde, en zijn taak onbeschermd verricht. Maar het patroon is verder heel simpel; de qualificatie: "thema", lijkt wat overtrokken. "Thematisch mo-

tief" hebben wij het dan ook gedoopt. Een analoog motief zijn wij tegengekomen bij **Rinck** (diagram 2) en bij **Wijnans** (diagram 3). In beide gevallen een "gewone" achtervolging. Het motief is langer: 2 zetten bij Rinck; 4 zetten bij Wijnans. Of niet soms?? Nadere beschouwing leert dat de "uitgangssituatie in aangepaste vorm" al na één zet terugkeert. Zo bezien is ook hier het motief slechts één zet lang. Wat er volgt is al een variatie!

Dat het ook anders kan laat zich demonstreren aan de hand van de studie van **Tsjechover** (diagram 4). Eén wit stuk bedreigt beurtelings twee zwarte stukken; volgens Bartjens moet het motief dan minstens twee zetten lang zijn. Terloops de opmerking dat wat hierboven genoemd is: “sterkste partij”, niet al te letterlijk opgevat moet worden. Bedoeld is: “de partij die het initiatief neemt”, ook al komt deze niet verder dan een uit het vuur gesleept remise.

Zowel bij Koroljkov als bij Rinck is het doel bereikt als het achtervolgde stuk niet verder terug kan trekken. Bij Wijnans ligt dat anders. De witte toren onderbreekt de op het oog vruchteloze achtervolging van de loper om, door een tussenzet, de zwarte koning naar een ongunstiger veld te drijven. Daarna kan de achtervolging voortgezet worden, thans met succes.

Met diagram 5 (**Troitzky**) betreden wij een ander overbekend terrein.

Hier geen achtervolging door wit; integendeel, de $w\text{♖}$ lijkt de rol van “haas” op zich genomen te hebben. Vergis u niet: Wit heeft hier wel degelijk het initiatief; de schaakjes van de $z\text{♞}$ zijn niet meer dan het blaffen van een hond die niet kan bijten. Mits de $w\text{♖}$ zich niet laat provoceren! Het motief is één zet lang. Na een mars van vijf zetten is er -net als bij Wijnans- een onderbreking: De $w\text{♖}$ ziet kans om van baan te wisselen. En begeeft zich verder in omgekeerde richting, ter voorbereiding van een tweede onderbreking: een magneetoffer. Een derde koning-

swandeling brengt de $z\text{♞}$ tenslotte tot zwijgen. Stap voor stap heeft de $w\text{♖}$ zijn doel bereikt.

Past zo'n onderbreking nu in het schema? Op het oog een vreemd element. Maar bekijken wij een andere “klassieker”, van **Em.Lasker** (diagram 6), dan zien wij dat de “blaffende hond” ($z\text{♞}$) al na één zet: 1. ♖b8 ♞b2+ 2. ♖a8! , terug moet in zijn hok: 2... ♞c2 . Direct een onderbreking, door wit benut om de $z\text{♖}$ terug te drijven; één stapje maar. Waarna de $z\text{♞}$ weer mag blaffen, maar de $w\text{♖}$ glimlachend zijn positie kan verbeteren. De onderbreking maakt deel uit van een systeem, dat tweezettig blijkt te zijn: beurtelings een glimlachende $w\text{♖}$ en een teruggedreven $z\text{♖}$. Koppeling van de motieven uit dia.5 en dia.1 tot 4.

Weer een ander motief bij de studie van **Toger** (diagram 7). Ook hier geen achtervolging; de aangevallen $z\text{♖}$ en zijn “beschermheilige” worden niet opgejaagd doch moeten in hun hoekje heen en weer blijven schuifelen. De schaakjes dienen uitsluitend om de $w\text{♗}$ naar het gunstige veld h8 te transporteren, langs een soort trap, maar dan beklommen door een persoon “in kennelijke staat”. Ook in dit geval is er, na twee periodes van vier zetten (Mee eens? Of denkt u er anders over?), een onderbreking. Maar nu is het zwart, die met een pionzet wit tot de orde roept. Wit mag opnieuw beginnen.

(N.B. Van de nu bereikte stand had Guy al eens een nagenoeg identieke versie gepubliceerd (*Chess*, 1938).

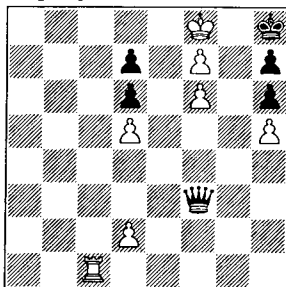
Bekijken wij nu **Kasparjan's** nr.8, ook (!) een “trapjesstudie”. Net als bij nr.5 moet zwart gedogen dat een wit stuk -in casu een toren- zich beter posteert. De zwarte dame kwispelt tussen twee diagonalen heen en weer en kan haar hoek niet verlaten. De bedreiging van de witte toren is maar schijn. Hoewel hij zich niet frank en vrij kan bewegen kan hij voldoende initiatief ontplooiën, en wel doordat de zwarte dame in zetdwang verkeert en de bezette diagonaal telkens los moet laten. Accoord dat het motief schijnbaar tweezettig is doch in wezen één zet lang?

Nog een ander motief vertoont diagram nr.9, van **Vancura**: de wedloop. Promotie van de zwarte pion lukt niet zonder ondersteuning door de $z\text{♖}$; de $w\text{♖}$ snelt toe om dit te verhinderen. Ter vermijding van een positie van wederzijdse zetdwang moet de nadering omzichtig geschieden.

Voor onze gemoedsrust us het beter hier te stoppen. Een korte karakteristiek van de besproken motieven:

- a) Achtervolging: nrs. 1-4
  - b) Ontnapping aan een “blaffende hond”: nr.5
  - c) Actieve positieverbetering: nr.7
  - d) Passieve positieverbetering: nr.8
  - e) Wedloop: nr.9
  - f) Combinatie van a en b: nr.6
- Wie is het hier niet mee eens? Wie bedenkt betere namen? Zijn wij compleet geweest? (bij lange na niet!) Wie bedenkt nog andere motieven, in woorden of met voorbeelden?

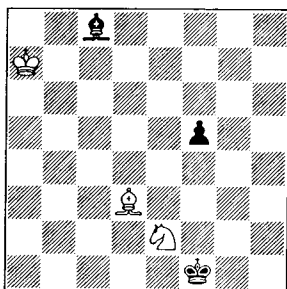
V.A. Koroljkov
5e pr. *Sjachmati v SSSR* 1939

1) Wit wint

1. ♖g1 ♗g2 2. d4 ♖g3 3. ♖g2 ♗g4 4. ♖g3 ♗g5 5. ♖xg5; 1... ♗g4 2. ♖g2! ♗g3 3. d4, als boven; 1... ♗g3 2. ♖g2 ♗g4 3. d3! ♗g3 4. d4, als boven (Na 1. ♖g1 ♗g2 2. d3? zou 2... ♗xg1 3. ♖e7 ♗e3+ 4. ♖d8 ♗b6+ gevolgd zijn).

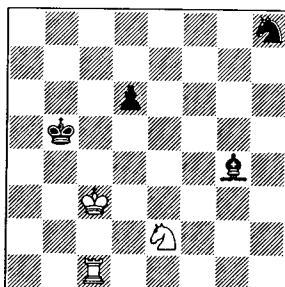
Henri Rinck
Las Noticias 1926

2) Wit wint

1. ♖b8 ♖d7 2. ♖c7 ♖e8 3. ♖d8 ♖f7 4. ♖e7 ♖g8 5. ♖f8 ♖h7 6. ♖g7

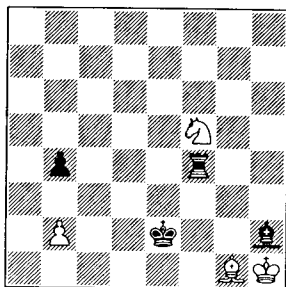
A.J. Wijnans
1/2e pr. *Tijdschrift KNSB*
1938

3) Wit wint

1. ♖d4+ ♖c5 2. ♖g1 ♖d7 3. ♖g7 ♖a4 4. ♖a7 ♖d1 5. ♖a5+! ♖b6 6. ♖a1 ♖h4 7. ♖h1 ♖d7 8. ♖g7 ♖a4 9. ♖b4 ♖d1 10. ♖g1 (HvdH: Marco Campioli schreef me op 24-9-1998 dat in deze studie ook 4. ♖e6+! wint; na een zwarte koningszet als 4... ♖d5 volgt eenvoudig 5. ♖d8 waarna veld f7 voor het zwarte paard onbereikbaar wordt. Als zwart dat veld extra dekt (met 5... ♖e8) dan is de witte dreiging 6. ♖g8 plotseling verworpen tot een dubbelaanval).

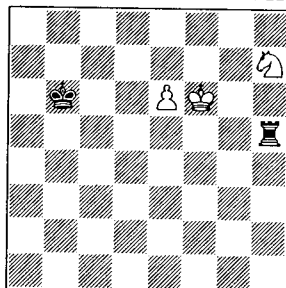
V. Tsjechover
2e pr. *Wsesojoesnojo*
kom. FK&S 1948

4) Remise

1. ♖d4+ ♖d3 2. ♖e6 ♖f6 3. ♖c5+ ♖c4 4. ♖d7 ♖d6 5. ♖b6+ ♖b5 6. ♖c8 ♖d8 7. ♖a7+ ♖a6 8. ♖c6 (dreigt ♖xh2) 8... ♖c8 9. ♖xb4+ =.

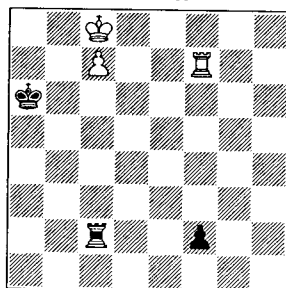
A.A. Troitzky
Baltische Schachblätter 1911

5) Wit wint

1. e7 ♖h6+ 2. ♖f5 ♖h5+ 3. ♖f4 ♖h4+ 4. ♖f3 ♖h3+ 5. ♖e2 ♖h2+ 6. ♖d3 ♖h3+ 7. ♖d4 ♖h4+ 8. ♖d5 ♖h5+ 9. ♖d6 ♖h6+ 10. ♖f6 ♖xf6+ (10... ♖h8 11. ♖d7+ 12. ♖f8 ♖h6+ 13. ♖c7) 11. ♖d5 ♖f5+ 12. ♖d4 ♖f4+ 13. ♖d3 ♖f3+ 14. ♖e2

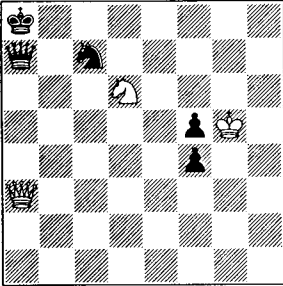
Em. Lasker
Deutsche Schachzeitung
1890, versie *Common Sense*
in Chess

6) Wit wint

1.♔b8 ♖b2+ 2.♕a8 ♜c2
 3.♞f6+ ♘a5 4.♙b7 ♚b2+
 5.♙a7 ♞c2 6.♞f5+ ♘a4 7.♙b6
 ♚b2+ 8.♙a6 ♞c2 9.♞f4+ ♘a3
 10.♙b6 ♚b2+ 11.♙a5 ♞c2
 12.♞f3+ ♘a2 13.♞xf2

A. Toger
Sjachmati (Riga) 1962 (naar
 Richard Guy)

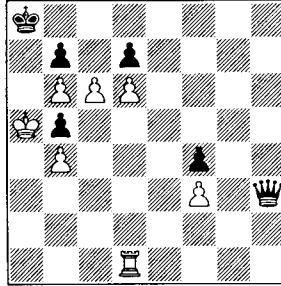

7) Wit wint

1.♞f3+ ♘b8 2.♞b3+ ♘a8
 3.♞g8+ ♞b8 4.♞a2+ ♞a7
 5.♞g2+ ♘b8 6.♞b2+ ♘a8

7.♞h8+ ♞b8 8.♞a2+ ♞a7
 9.♞h1+ ♜f3 10.♞xf3+ ....
 17.♞a1+ ♘a7 18.♞h1+ ♘b8
 19.♞h8+ ♘e8 20.♞xe8+ ♘c7
 21.♘b5+

G.M. Kasparjan
 3e prijs 3e Moskouwer
 sch.ty 1936

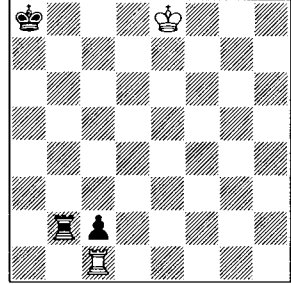

8) Wit wint

1.c7 ♞h8 2.♞d4 ♞g8 3.♞d5
 ♞h8 4.♞e5 ♞g8 5.♞e6 ♞h8 (of
 5...dxe5 6.d7) 6.♞f6 ♞g8 7.♞f7
 ♞h8 8.♞g7 ♞e8 9.♞g2! ♞h8

10.♞a2 ♞g8 11.♙xb5+ ♞xa2
 12.c8♞

J. Vancura
 28 Rijen 1926

9) Remise

1.♔e7 (niet 1.♔d7? ♘b7! of
 1.♔d8? ♘b8!) 1...♙a7 2.♔e6
 ♙a6 3.♔e5 ♙a5 4.♔e4 ♙a4
 5.♔e3 ♙a3 6.♔d2 ♙b3 7.♔d3
 ♞a2 8.♔d2=; na 5.♔d3? ♙b3!
 6.♔d2 ♞a2 7.♔d3 ♞c8! zou
 zwart winnen.

Oploswedstrijd ARVES

door René Olthof

Op zaterdag 14 november was het dan weer zover: de inmiddels traditionele oploswedstrijd in het Max Euwe Centrum. 'Onder deskundige leiding van René Olthof', zo werd U door het bestuur voorgehouden op bladzijde 5 van *EBUR* 98/3.

Hoe kunnen ze daar zo zeker van zijn, dacht ik toen ik dat las. Vorige keer kon ik door verblijf in het buitenland niet meedoen, maar de keren daarvoor, toen ik wel aanwezig was, had ik mij voornamelijk onderscheiden door resultaten die mij in de staart van het deelnemersveld

deden belanden. Dat was meteen ook de aanleiding voor mijn aanbod om tijdens de oploswedstrijd van 1998 als arbiter te fungeren. Oplossen kan ik namelijk niet of nauwelijks, ondanks mijn relatief hoge KNSB-bordschaakrating.

DIGRESSIE

Ik ben vanaf de oprichting eind jaren tachtig lid van ARVES en fungeerde in het begin zelfs een aantal jaar als bestuurslid met in zijn portefeuille ons vereniging-sorgaan *EBUR*. Nu heb ik wel eens ooit een studie gecomponeerd, maar ik zou mezelf allerminst als componist durven bestempelen. Wel als liefhebber. Niet alleen van het eindspel en de eindspelstudie, maar eigenlijk van alles wat met schaken te maken heeft. Ik behoor zozegzegd tot de geprivilegieerden die van hun hobby hun beroep hebben weten te maken.

Uit hoofde van mijn functie – supervisor van de New in Chess Jaarboekenserie – kom ik heel wat tegen in de vakliteratuur. Niet alleen op openingsgebied maar ook wat betreft het eindspel in al zijn facetten. Een kleine greep uit de oogst van de laatste weken.

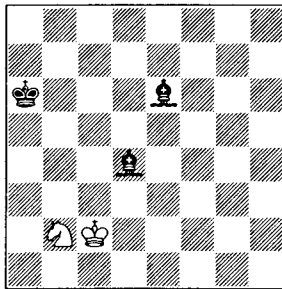
In nummer 23 van het Spaanse blad *Gambito*, dat nauw verbonden is met Viswanathan Anand, stuitte ik op de volgende partij.

Lembit Oll Boris Gelfand

Polanica Zdroj 1998 (1)

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4
4.♗xd4 e6 5.♗c3 d6 6.f4 ♘f6
7.♗f3 ♙e7 8.♙d3 0-0 9.0-0
♗b4 10.♗h1 ♗xd3 11.cxd3 b6
12.♙e3 ♙b7 13.♙d4 ♗h5
14.♗d2 f5 15.♙e3 ♗d7
16.♗d4 ♙f6 17.♗de2 ♚ac8
18.♚ad1 g6 19.♙d4 e5 20.♙e3
♙g7 21.fxe5 dxe5 22.♙h6 fxe4
23.dxe4 ♗xd2 24.♙xd2 ♗f6
25.♗g3 h5 26.♙g5 ♗h7
27.♚xf8+ ♙xf8 28.♙d8 ♚xd8

29.♙xd8 ♗f7 30.♗f1 ♗f6
31.♗d2 ♙c5 32.♗f3 ♗g4 33.h3
♗f2+ 34.♗h2 ♗e8? (34...♗e6
?) 35.♙c7? (35.♙f6 ?)
35...♗xe4 36.♗xe4 ♙xe4
37.♙xe5 ♗e7 38.♗g3 ♗e6
39.♗f4 ♗d5 40.♙c3 a5 41.g4
♙d6+ 42.♗e3 a4 43.♙f6 h5
44.♗d2 ♙g2 45.gxh5 gxh5
46.h4 ♗e6 47.♙d8 ♙d5?
(47...♗f5!) 48.b3 a3 49.♗e4
♙e5 50.♙a5 ♗f5 51.♗c3 ♙c6
52.♙b4 ♗g4 53.♗d3 ♗xh4
54.♙xa3 ♗g4 55.♙e7 h4
56.♙xh4 ♗xh4 57.a4 bxa4
58.bxa4 ♙g2 59.♗c4 ♙f1+
60.♗b3 ♗g5 61.a5 ♗f5 62.♗a4
♙d4 63.♗b2 ♗e6 64.♗c2 ♗d5
65.♗b3 ♗c6 66.♗c2 ♗b5
67.♗b3 ♙h3 68.a6 ♙e6+
69.♗c2 ♗xa6

Aha, twee lopers tegen paard. Zou een wereldtopper als Gelfand daar iets van bakken?

70.♗a4 ♗b5 71.♗b2 ♙f7
72.♗d1 ♗b4 73.♗d3 ♙f6
(73...♙a7 74.♗e4 ♙g6+ 75.♗f4
♙b8+ 76.♗f3 ♗c4 77.♗e3+
♗d3) 74.♗e4 ♗c5 75.♗e3 ♙d4
76.♗f4 ♙f6 77.♗g2 ♗d4
78.♗f3 ♙d5+ 79.♗f2 ♗e4
80.♗g3 ♙e5+ 81.♗f2 ♙b7
82.♗h4 ♙c7 83.♗g2 ♗f5
84.♗e3+ ♗f4 85.♗g2+ ♗g4

86.♗e3+ ♗h3 87.♗d1 ♙f4
88.♗e2 ♗g3 89.♗d3 ♗f3
90.♗c2 ♗e2 91.♗c3+ ♗e1
(91...♗e3) 92.♗b3 ♗d2
93.♗c4 ♙e3 94.♗a4 ♙c6
95.♗c5 ♙g2 96.♗b3+ ♗c2
97.♗d4+ ♗b2 98.♗d3 ♙g5
99.♗e2 ♙d5 (99...♗c3)
100.♗f3 ♙f6 101.♗f2 ♗c3
102.♗g3 ♗d3 103.♗h4 ♗e2
104.♗f5 ♙e6 (104...♙e5+
105.♗g4 ♗f2 106.♗h6 ♙e6+
107.♗f5 ♙d7 108.♗g5 ♗f3
109.♗h4+ ♗e4--+) 105.♗f4
♙d7 106.♗g3+ ♗d3 107.♗f5
♗c4 108.♗e3+ ♗d4 109.♗g2
♗d3 110.♗f3 ♙c6+ 111.♗f2
♙g5 112.♗e1+ ♗e4 113.♗g2
♗f5 114.♗g3 1/2-1/2

Nee, dus.

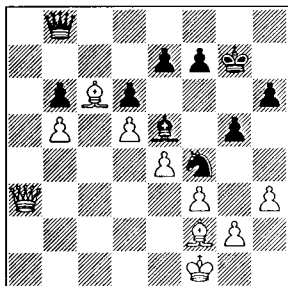
Opmerkelijk genoeg kwam ik de partij later ook in deel 73 van de Joegoslavische *Schaak-Informator* tegen. In zijn commentaar rept Gelfand met geen woord over het eindspel. Dat laat hij waarschijnlijk liever over aan de CD-ROM van Ken Thompson.

Enfin, wie schiet mij aan in de persruimte van het Hoogovens-toernooi? Yochanan Afek. Hij vertoeft regelmatig in Nederland en speelt mee in de reservegroep. Zoals altijd als ik hem tegenkom, informeert hij onmiddellijk naar nieuwe ontwikkelingen op het eindspelstudiefront. Hij weet daar oneindig veel meer van dan ik, maar het ritueel blijft zich herhalen. 'Today was a short draw, but let me show you something special from Round 3'. Bord en stukken staan al klaar.

Silvio Danailov
Yochanan Afek

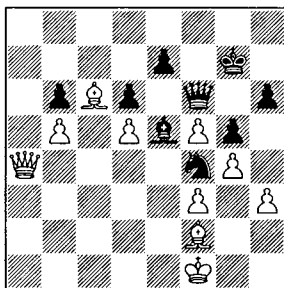
Wijk aan Zee III 1999 (3)

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4
4.♗xd4 g6 5.c4 ♗g7 6.♙e3 ♘f6
7.♘c3 0-0 8.♙e2 d6 9.0-0 ♙d7
10.♗d2 ♘xd4 11.♙xd4 a5
12.b3 ♙c6 13.f3 ♘d7 14.♙e3
♘c5 15.♞ab1 ♗b6 16.♞fc1
♞fc8 17.♞c2 ♗d8 18.♙f1 ♗f8
19.a3 b6 20.b4 axb4 21.axb4
♘d7 22.♘d5 ♙xd5 23.cxd5
♞xc2 24.♗xc2 ♞a3 25.♙f2 ♞c3
26.♗a4 ♗c8 27.♙b5 ♙h6
28.♞d1 ♞c1 29.♙c6 ♞xd1+
30.♗xd1 ♘e5 31.♗a4 ♗b8
32.♗a6 ♙d2 33.h3 g5 34.♗a4
h6 35.♙f1 ♘g6 36.♙e2 ♙c3
37.♗b3 ♙e5 38.♗a3 ♘f4+
39.♙f1 ♘g7 40.b5

De witspeler is niet zo maar iemand. Silvio Danailov is een Bulgaars Internationaal Meester, die zijn eigen schaakcarrière aan de kant heeft gezet om full time secondant van wereldtopper Veselin Topalov te worden. Waar Topalov verschijnt pleegt hij zo nu en dan een open toernooitje mee te pikken. Zo ook in Wijk aan Zee. Het is duidelijk dat zwart met de rug tegen de muur staat, want pion b6 is ten dode opgeschreven. Vandaar dat Afek kloek

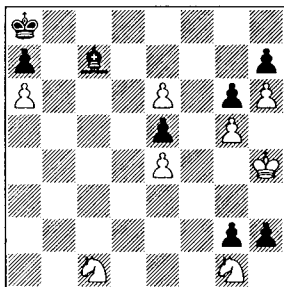
besluit tot **40...f5!?** in de hoop op **41.exf5 ♗f8 42.g4 ♗f6 43.♗a4**

43...♙a1! Afek glundert. 'My threat is **44...♗b2** – a real Bristol! Na **44.♗e4 ♙f8 45.♙e3 ♗b2** Danailov met tegenzin remise.

Wie schetst mijn verbazing als ik op de cover van het decembernummer van 64 lees **НОВОГОДНИЙ ВЫИГРЫШ ОТ ВАСИЛИЯ СМЫСЛОВА** 'Nieuwjaarsprijsvraag met Vasily Smyslov'. Snel doorbladeren en wat ziet mijn oog op bladzijde 64? Een original van Vasily Smyslov!

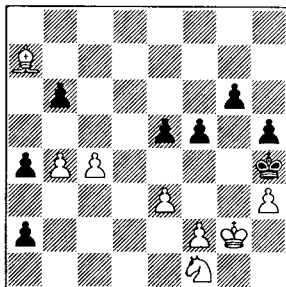
V.Smyslov
64 1998

wit speelt en wint.

Kort daarop verschijnt er in diverse (Duitstalige) bladen een bijdrage van Dagobert Kohlmeier onder de titel 'Was-sili Smyslov als Studienkomponist'. Tot slot wordt daarin nog een nieuwe studie van Smyslov ten doop gehouden (onze hoofdredacteur had er al ruim 20 in zijn databankbestand zitten, de oudste uit 1936) *Joop van Oostrum gewidmet.*

V. Smyslov
1998

Wit speelt en wint

1.♙b8! (1.♙xb6 ♘g5; 1.♘d2 ♘g5) **1...a1♗** **2.♙xe5!** ♗xe5 **3.♘d2 ♗e4+** (3...♘g5 4.f4+) **4.♘xe4 fxe4 5.c5 bxc5 6.b5 a3 7.b6 a2 8.b7 a1♗ 9.b8♗ ♘g5 10.♗f4 mat!**

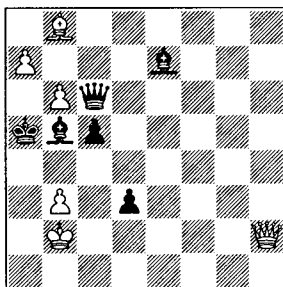
DE MEERWAARDE VAN MEES

Waar ging dit artikel ook al weer over? O ja, de oploswedstrijd. Ik wil maar zeggen, ik ben bijna een jaar bezig geweest om materiaal bij elkaar te brengen. Bij het enthousiast met Harold van der Heijden naspelen bij de opgaven van vorig jaar was me namelijk duidelijk geworden dat het moeilijk zou worden om het sublieme niveau van de selectie van Wouter Mees te benaderen, laat staan te evenaren. Dergelijk geschikte studies liggen immers niet overal voor het oprapen. Mijn ogen goed de kost geven was derhalve het devies. Zo'n maand voor de wedstrijd eerst contact opgenomen met Harold (diens databank is uiteraard onmisbaar) en daarna met Dhr. Mees, die tot mijn opluchting meedeelde dat hij die zaterdag maar kort aanwezig kon zijn en daarom ermee instemde om

mijn voorstellen van kritisch commentaar te voorzien.

Zo gezegd, zo gedaan. Dankzij de expertise van Mees vielen diverse kandidaten af (Sarychev, Birnov, Pogosiants) en ook deze:

J.C.Letzelter 1990

Wit speelt en wint

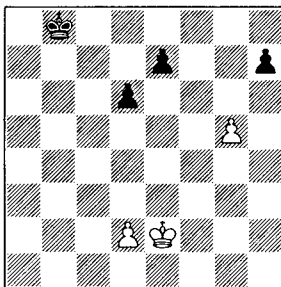
1.b7 ♖xb7 2.♞c7+ ♜a6 3.♞c8
(3.♞xc7 ♞xc7 4.a8♞+ ♜b6

5.♞d5 ♞f6+) 3...♙f6+
(3...♞xc8 4.a8♞+ ♜b6 5.♙a7+
♜c7 6.♙b6+ ♜d7 7.♞d5+ ♜e8
(7...♙d6 8.♞f5+) 8.♞h5+! ♜f8
9.♞h8+) 4.♜b1 (4.♜c1? ♙g5+;
4.♜a2? ♜b6 5.a8♞ ♞xa8+--+;
4.♜a3? ♜b6 5.a8♞ ♞xa8+--+)
4...♞xc8 (4...♜b6 5.a8♞!
♞xa8 6.♙c7+ ♜a7 7.♙b6+)
5.a8♞+ ♜b6 6.♙a7+ ♜c7
7.♙b6+ ♜d7 8.♞d5+ ♜e7
(8...♜e8 9.♞g8+ ♜d7
10.♞g4+) 9.♙xc5+ ♜e8
10.♞g8+ ♜d7 11.♞f7+ ♜c6
12.♞xf6+ ♜d5 (12...♜xc5
13.♞c3+) 13.♞d4+ ♜c6
(13...♜e6 14.♞g4+) 14.♞d6+
♜b7 15.♞b6+ ♜a8 16.♞a7
mat.

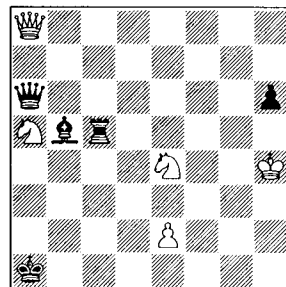
Mij is geen originele bron bekend, te meer daar ik deze studie niet aantrof in Harold's base.

De Stellingen

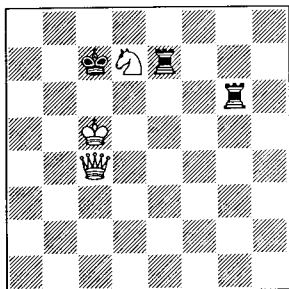
De zeven opgaven die uiteindelijk wel de eindstreep haalden zagen er als volgt uit. Het is een mix van technische en tactische studies met een kort en lang oplossingsverloop. Zowel mat, pat als dominantie treden herhaaldelijk op de voorgrond.

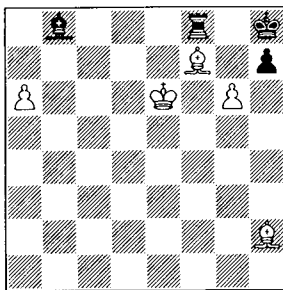
1) Wit speelt en maakt remise

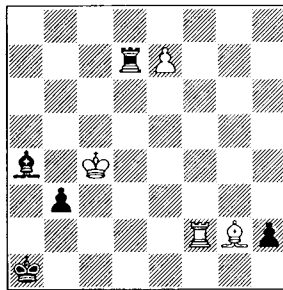
2) Wit speelt en wint

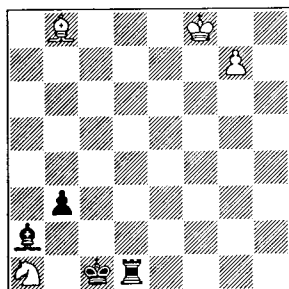
3) Wit speelt en wint

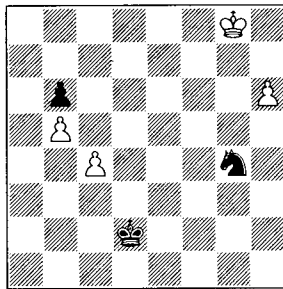
5) Wit speelt en wint

7) Wit speelt en wint

4) Wit speelt en maakt remise

6) Wit speelt en wint

Om diegenen niet te ontriefen, die niet aanwezig konden zijn in Amsterdam en de opgaven alsnog zelf willen oplossen, volgen de oplossingen op een aparte bladzijde.

Hier alvast wel de einduitslag, die aangeeft dat Marcel van Herck zijn titel prolongeerde. Hij bleef Rob Bertholee, de kampioen van 1996, nipt voor.

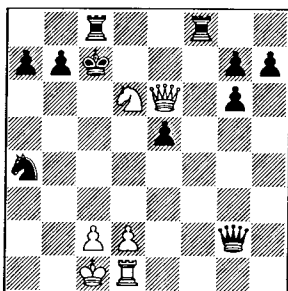
Uitslag:	1	2	3	4	5	6	7	TOT
Van Herck	6	6	6	6	6	6	6	42
Bertholee	6	8	6	6	6	6	3	41
Benak	6	6	6	6	4	6	4	38
Vandecasteele/Stoffelen	6	-	5	6	6	2	4	32
Van der Heijden	3	6	4	6	6	2	4	31
Van Oosterhout	6	6	3	6	1	2	3	27
Van de Gevel	3	6	4	2	6	2	1	24
De Boer	1	6	1	6	1	2	4	21
Stigter	-	-	6	3	6	2	3	20
Van Hensbergen	3	-	3	-	2	2	-	10

Mat van Philidor

door Roger Missiaen

Het aloude 'stikmat'-thema van Lucena, of TRAP-mat (trap = veld waarop een spelend stuk verdwijnt), ten onrechte het 'mat van Philidor' genoemd wordt op een vrij plezierige manier gedemonstreerd in het onderstaande diagram. En dit op beide vleugels van het schaakbord.

F. Köhnlén
Akadem. Monatsheft 1914

1) Wit wint

De subtiele oplossing van de studie heeft twee echo-varianten:

1. ♖b5+ en nu 1... ♜b8 2. ♜d6+ ♜a8 3. ♚c7+ ♜b8 4. ♚a6++ ♜a8 5. ♜b8+ ♜xb8 6. ♚c7 stikmat, of 1... ♜d8 2. ♜d6+ ♜e8 3. ♜xc5+

♜f7 4. ♚d6+ ♜g8 5. ♜e6+ ♜h8 6. ♚f7+ ♜g8 7. ♚h6++ ♜h8 8. ♜g8+ ♜xg8 9. ♚f7 eveneens stikmat!

Merkwaardig genoeg wordt het auteurschap van het stikmat zowel aan Greco als aan Philidor toegeschreven.

Roberto Grau tracht in zijn werk *Tratado General del Ajedrez* een, volgens hem, 'historische vergissing' recht te zetten. Hierin doet hij verslag van een partij, waarvan wordt verondersteld dat deze gespeeld werd in 1619 door Gioachino Greco, en waarin op een bijna identieke wijze dezelfde matstand van de zwarte Koning wordt vertoond.

Het gaat hier niet om het 'rein mat' van Lucena als zodanig, waarbij de Koning schaakmat wordt gezet door Dame en Paard. Wel wordt in deze partij het stikmatmotief tot stand wordt gebracht door de gecombineerde krachten van Dame, Loper en Paard (wie kent deze partij?). De partij, die Grau in zijn beroemd werk laat zien, komt ook voor in deel 1 van het lijvige boek *Oxford Encyclopedia of Chess*

Games, dat bijna alle schaakpartijen bevat die gespeeld werden tussen 1485 en 1866, maar met één jaar meer dan wat Grau aangeeft. En, zoals vaak gebeurt met partijen van Greco, weet men niet precies tegen wie hij ze speelde; ofwel had hij daadwerkelijk een tegenspeler, ofwel was het een van zijn talrijke geesteskinderen, ontsproten uit zijn briljante geest.

Vast staat evenwel (zoals ook Zoila R. Caputto aantoonde in deel 1 van *El Arte del Estudio de Ajedrez*) dat het 'Mat van Lucena' teruggevonden wordt in de werken van Damiano (1512), Carrera (1617), Bertin (1735), Stamma (1737), Cozio (1766) en Ercole del Rio (1750), maar merkwaardig genoeg niet voorkomt in de partijen en composities van Philidor 'himself'. De vraag luidt: om welke redenen betitelt men in de schaakwereld deze stelling als 'Mat van Philidor'?

(Vrije vertaling van een artikel verschenen in *Finales y Temas*, Editado por José A. Copié, Año II, Numero 5, Marzo 1998, Buenos Aires, Argentina).

naschrift H. v.d. Heijden

In 1997 verscheen in Madrid een zeer indrukwekkend werk van voormalig ARVES-lid Joaquín Pérez de Arriaga, getiteld *El Incunable de Lucena, Primer Arte de Ajedrez Moderno*. Het betreft een cassette met een dikke (spaanse) verhandeling over en een reproductie van Lucena's boek *Repetición de Amores y Arte de Ajedrez*. Als de ruimte het toelaat, treft u in deze EBUR mogelijk een reproductie van Lucena's stikmat uit 1497 aan.

De Arriaga geeft uitsluitel over bovenstaande vraag van Missiaen. Een vrije vertaling (met dank aan mijn broer Hans voor hulp bij het Spaans):

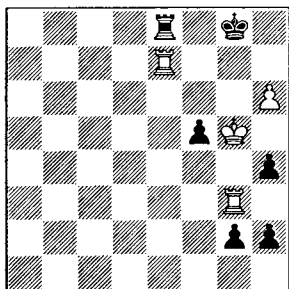
In de 19e eeuw werd door een serie van misverstanden de stelling toegeschreven aan Philidor. De historicus Thomas Pruen schreef *An Introduction to the History and Studie of Chess* (Cheltenham 1804), besteedde ook aandacht aan het boek van Philidor (*Analysis of*

Chess), en noemde de Lucena-positie "a Clever Legacy". Door Hoyles (en anderen) werd in hun boek *Game of Chess* (Londen 1808) de Lucena-stelling daar weer uit overgenomen, maar genoemd onder de titel "Philidor's Legacy". A. van der Linde, in een recensie, verzuiimde die fout te corrigeren, en zorgde vermoedelijk voor de verspreiding onder een groter publiek.

The Demolition as a Creative Impulse - 3

by Emilian Dobrescu

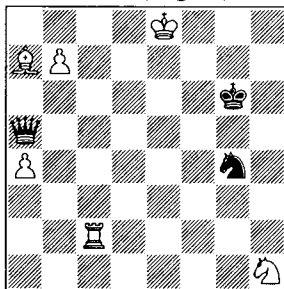
E.Dobrescu V.Nestorescu
1st Prize *Szachy* 1969
correction (original)

31) Win

1.h7+ (1.♖xe8+? ♜f7 2.h7
(2.♜xg2 h1♚) 2...g1♚ 3.h8♚
♚xg3+; 1.♜f6+? hxg3;
1.♜xh4+? ♜f8) 1...♜h8
(1...♜f8 2.♜f6) 2.♜h6 ♜f8
3.♜f7! ♜a8 4.♜a3! (4.♜a7?
♜f8) 4...♜b8 5.♜b3! (5.♜b7?
♜f8) 5...♜c8 (5...♜a8 6.♜b7
♜a6+ (6...♜-8 7.♜b8) 7.♜b6!
(7.♜h5? g1♚ 8.♜b8+ ♜xh7
9.♜3b7+ ♚g7; 7.♜7b6? g1♚)
7...♜a8 8.♜b8+ 6.♜c3! (6.♜c7?
♜f8) 6...♜d8 (6...♜a(b)8
7.♜f7) 7.♜d3! (7.♜d7? ♜f8)
7...♜e8 (7...♜a(b,c)8 8.♜f7)
8.♜e3! (8.♜e7? ♜f8)
8...♜a(b,c,d)8 (8...♜g8
9.hxg8♚+ ♜xg8 10.♜g7+ ♜f8
11.♜a3) 9.♜f7 ♜-6+ 10.♜e6
wins.

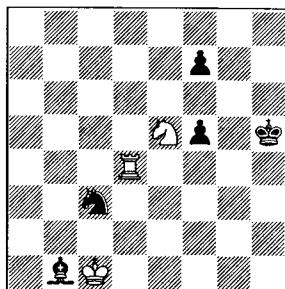
E.Dobrescu
1st Prize "Solidarnost" 1972
version (original)

32) Win

1.♜c6+ (1.b8♚? ♚xa4+)
1...♜f6+ (1...♜~ 2.b8♚)
2.♜xf6+ (2.♜e7? ♚xa7)
2...♜xf6 3.b8♚ ♚xa4+
(3...♚h5+ 4.♜d8 ♜d5+
(4...♚h8(d1)+ 5.♜c7 ♚~
6.♜b6) 5.♜c7 ♚c4+ 6.♜d6
♚d3(f4,a6)+ 7.♜c5(♚b6))
4.♜f8 (4.♜d8? ♚d1+)
4...♚a3+ 5.♜g8 ♚a2+ 6.♜h8
♚a1! 7.♚b7! (7.♚f4+? ♜g6+
8.♜d4 ♚xh1+) 7...♜g6+ 8.♜g8
♚a2+ 9.♜f8 ♚a3+ 10.♜e8!
(10.♚e7? ♚f3+ 11.♜e8 ♚a8+)
wins.

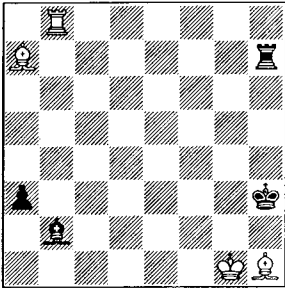
E.Dobrescu
3rd Place Match Romania-
Bulgaria 1974-75
reconstruction (original)

33) Win

1.♜b2 (1.♜c4? ♜e4 2.♜a4 f6!
3.♜c6 ♜d3) 1...f6 (1...♜b5(e2)
2.♜b4 (d2)) 2.♜d7!! (2.♜c6
(f3)? ♜e4; 2.♜c4(f7)? ♜b5
3.♜d5 ♜a2!! 4.♜xf5+ ♜g6
5.♜xb5 ♜xc4) 2...♜b5 3.♜d5
(3.♜b4? ♜d3) 3...♜c7 4.♜c5
♜e6! (4...♜a6 5.♜a5 ♜d3
6.♜c7 ♜e2 7.♜d2 ♜c4 8.♜b6
♜f1 9.♜xf5+) 5.♜c6 ♜d4
(5...♜d8 6.♜c8) 6.♜xf6+ (The-
matic try: 6.♜d6? ♜b5 7.♜d5
(7.♜xf6+ ♜g6 8.♜b6 ♜d3)
7...♜c7 8.♜c5 ♜e6 9.♜c6 ♜d4
10.♜d6 ♜b5 with simple repeti-
tion; 6.♜c4? ♜f3! 7.♜c3(f4)
♜e4) 6...♜g6 7.♜b6! ♜d3
8.♜c3 wins.

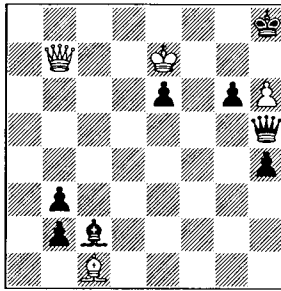
E.Dobrescu
3rd Prize *Magyar Sakkélet*
1978
correction (original)

34) Black moves, White
draws

1...♖g7+ (1...a2 2.♞b3+ ♔g(h)4
3.♞b4+) 2.♔f1 (2.♔f2? a2
3.♞h8+!? (3.♞b3+ ♔h4 4.♞b4+
♞g4) 3...♔g4 4.♔f3+ ♔f5!
(4...♔f4(g5) 5.♞h1) 5.♞h5+!
(5.♞h1? ♞xa7) 5...♔g6! 6.♞a5
♞xa7! 7.♞xa7 ♔d4+) 2...a2
(2...♞f7+ 3.♔f2 a2 4.♞a8)
3.♞b3+ (3.♞h8+? ♔g4 4.♔f3+
♔f5 5.♞h1 ♞xa7) 3...♞g3
(3...♔h4 4.♔f2+ ♔h5 5.♔f3+
♔h6 6.♞b6+ etc.) 4.♔g2+ ♔h4
5.♞b4+ ♞g4 6.♔f2+ ♔h5
7.♞b5+ ♞g5 8.♔f3+ ♔h6
9.♞b6+ ♞g6 10.♔e3+ ♔h7
11.♞b7+ ♞g7 12.♔e4+ ♔h8
13.♞b8+ ♞g8 14.♞xg8+ ♔xg8
15.♔d5+ =.

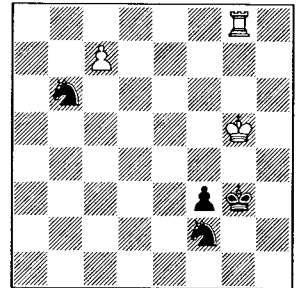
E.Dobrescu
2nd Prize *Szachy 1979*
correction (original)

35) Win

1.♔f8 (1.♔xb2+? e5; 1.♔e8?
g5+) 1...♞c5+ 2.♔e8 (2.♔f7?
bxc1♞ 3.♞a(b)8+ ♔h7
4.♞g8+ ♔xh6 5.♞h8+ ♔g5)
2...♞c3 3.♔d2 ♞d4 4.♔e3
(4.♞c7? b1♞ 5.♔c3 ♞a1;
4.♔f7? ♞xd2) 4...♞e5
(4...♞a4+ 5.♔f7; 4...♞c3
5.♞d7) 5.♔f4 ♞f6 (5...♞c3
6.♔f7; 5...♞d4 6.♞c7 ♞a4+
7.♔f7) 6.♔g5 ♞e5 (6...♞c3
7.♔f7) 7.♞c8!! (7.♔f7? ♞f5+
8.♔f6+ (8.♔e8 ♞e5) 8...♔h7
9.♞b(c)8 (9.♔e(f)8+ ♔xh6
10.♞g7+ ♔h5 11.♞h7+ ♔g4
12.♞xh4+ ♔f3) 9...♞xf6+
10.♔xf6 b1♞ 11.♞c7+ ♔xh6
12.♞f4+ ♔h7 13.♞c7(xh4)+
♔h6(g8)) 7...♔g8 (7...♞xg5
8.♔f7+ ♔h7 9.♞g8+ and
10.♞h8 mate; 7...♞f5 8.♞d7
etc.) 8.♞d7! ♔h8! (8...♞b8+
9.♔d8 ♞e5 10.♞f7+ and
11.♔f6+) 9.♞d8 ♔g8 (9...♔h7
10.♔e7+ ♔g8 11.♞f7+)
10.♔d7+ ♔h7 11.♞e7+ wins.

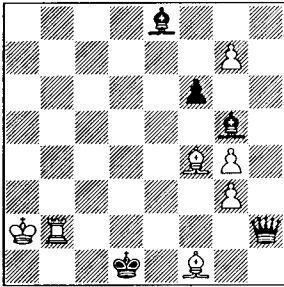
E.Dobrescu
2nd Prize *Romania Jubilee*
Tournament 1987
correction (original)

36) Win

1.♔h5+! (1.♔(h)f6+? ♔g4+
and 2...f2; 1.♔f5+? ♔g4!!
2.♞xg4+ ♔h2 3.♞b4 f2)
1...♔f4! (1...♔h2 2.♞b8 ♔e4
3.♞xb6 f2 4.♞b2!; 1...♔g4
2.♞xg4+ ♔h2(3) (2...♔f2
3.♞b4 ♔c8 4.♞b8) 3.♞h4+
♔g- 4.♞b4 ♔c8 5.♞b8 f2
6.♞xc8 f1♞ 7.♞g8+ and
8.c8♞) 2.♞b8 ♔e4 3.♞xb6 f2
4.c8♞ (4.♞b1? ♔d6 5.♔h4 ♔f3
6.♔h3 ♔c8 7.♞b3+ ♔e2
8.♞b2+ ♔f3! 9.♞b1 ♔a7(d6,e7
10.♔h2 ♔c8) 4...f1♞ 5.♞c7+
(5.♞g4+? ♔e3 6.♞b3+ ♔d2
7.♞xe4 ♞f7+; 5.♞b8+? ♔f3
6.♞f8+ (6.♞b3+ ♔g2) 6...♔e3;
5.♞f8+? ♔e3 6.♞b3+ ♔e2
7.♞b2+ ♔e3 8.♞h6+ ♔f3
9.♞f8+ (9.♞b3+ ♔g2
10.♞g6(7)+ ♔h2(1)) 9...♔e3
10.♞a3+ ♔f4 11.♞f8+ ♔e3
12.♞b3+ ♔e2) 5...♔e3 (5...♔f5
6.♞f7+ ♔e5 7.♞e6+; 5...♔f3
6.♞f7+ ♔e3 7.♞b3+ ♔e2
8.♞c4+) 6.♞b3+ ♔d4 (6...♔f2
7.♞h2+; 6...♔d2 7.♞a5+ ♔e2
8.♞b5+) 7.♞b4+ ♔e3 8.♞a7+
wins.

E.Dobrescu
1st prize Bertin Memorial
Tournament 1991
version (original)

37) Black moves, White draws

1...♙f7+ (1...♚h7 2.♞b1+)
 2.♜a3 (2.♜a1? ♚h7 3.♞d2+
 (3.♞b1+ ♜c2) 3...♜e1: see the

12th move of the main line)
 2...♚h7 3.♞d2+ ♜e1 4.♙d3!!
 (4.♙a6(b5)? ♚xg7 5.♞e2+ ♜d1
 6.♞d2+ ♜c1) 4...♚xg7
 (4...♚g8(h6) 5.♞e2+ ♜d1
 (5...♜f1 6.♞e8(h2)+) 6.♞d2+
 ♜c1 7.♞c2++) 5.♞e2+ ♜f1
 6.♞d2+! (6.♞e-? ♜f2 7.♞e2+
 ♜f3; 6.♞-2+? ♜g1 7.♞-1+
 ♜g2 8.♙f1+ ♜f3) 6...♜g1
 7.♞d1+ ♜g2 8.♞d2+ ♜f3
 (8...♜h3 9.♙f1+ ♚xg4
 10.♙e2+ ♜f5 11.♙d3+ ♜e6
 12.♙c4+ ♜e7 13.♙d6+ ♜d8
 14.♙f8+ ♙xd2 15.♙xg7 ♙xc4
 16.♙xf6+) 9.♙e2+ ♜e4
 10.♙d3+ ♜d4 11.♙e2+!
 (11.♙a6 (b5,f1)+? ♜c3
 12.♞d3+ ♜c2 13.♞d2+ ♜c1;
 11.♙b1 (f5)+? ♜c5 12.♙d6+
 (12.♞c2+ ♙c4) 12...♜b6
 13.♞b2+ ♜c6) 11...♜c3
 12.♞d3+ ♜c4 (12...♜c2

13.♞d2+. For 2.♜a1? the move
 12...♜b4 would now be possi-
 ble) 13.♞d2+ (13.♞b3+? ♜d4
 14.♞b4+ ♜c5 15.♞b5+ ♜c6;
 13.♞d1+? ♜c5 14.♞c1+ ♜d4
 15.♞d1+ ♜e4 16.♙d3+ ♜f3
 17.♞f1+ ♜g2) 13...♜c5
 14.♞c2+ ♜d4 (14...♜b6
 15.♞b2+ ♜c6 (15...♜a7
 16.♙b8+ and 17.♙f3+)
 16.♞c2+ ♜d7 17.♞d2+ ♜c6
 (17...♜e8 18.♙b5+ ♜f8
 19.♞d8+ ♜e7 20.♞d7+ ♜e6
 21.♞d6+; 17...♜e7 18.♙d6+
 ♜e6 19.♙c4+) 18.♞c2+ ♜d5
 19.♞d2+ ♜c5 20.♞c2+)
 15.♞d2+ ♜e4 16.♙d3+ ♜f3
 17.♙e2+ ♜f2 18.♙d3+!
 (18.♙a6(b5)+? ♜e1 19.♞e2+
 ♜d1 20.♞d2+ ♜c1) 18...♜e1
 19.♞e2+ =.

Lezers Schrijven

Door Harold van der Heijden

De 'schrijvende lezers' komen uit alle windstreken (België, Frankrijk, Italië, Duitsland, Noorwegen)...

Alhoewel de kop van dit artikel misschien anders doet vermoeden, bestaat mijn bijdrage vooral aan het aan elkaar babbelen van de verschillende stukjes....

Manniana

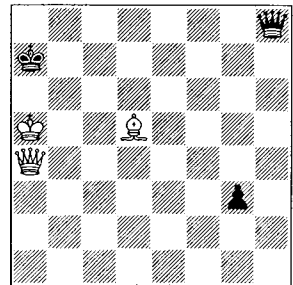
Julien Vandiest wees me, evenals enkele anderen, op de diagramfouten in de vorige *EBUR*: "Jammer van de twee verkeerde diagramstellingen op pag 9, maar dat zijn voorvallen waar om 't even welke schaakpubli-

caties vaak mee hebben af te rekenen. In de schaakrubriek die ik destijds verzorgde in *Volksgazet* was dat zelfs schering en inslag. Maar in onderhavig geval is dat beslist geen ramp, aangezien zowat alle lezers van *EBUR* wel in het bezit zullen zijn van de *Carel Mann* en mijn tekst regelmatig verwijst naar de pagina's waar de geciteerde studies op te vinden zijn."

Het kan wel zijn dat anderen ook diagramfouten maken, maar daarmee vind ik het niet minder dom van mezelf. Daarom hier de juiste stellingen (merk overigens op dat in *Carel Mann*

de looper ten onrechte op e4 staat!):

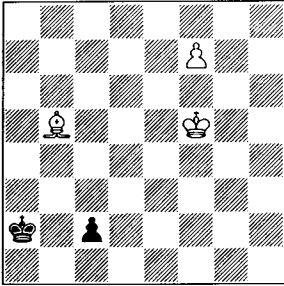
Carel Mann
hm Dagbladet Snällposten
 1913-14

1 [7] Wit wint

J.Vandiest
Carel Mann 1991

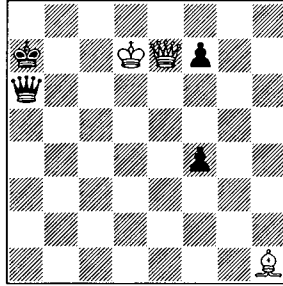

3 [4] Wit wint

1.♙c4+ ♚a1 2.f8♗ c1♔
3.♚a8+ ♚b2 4.♚a2+ ♚c3
5.♚b3+ ♚d4 6.♚d3+ ♚c5
7.♚d5+ ♚b4 8.♚b7+ ♚c3
9.♚f3+ ♚d4 10.♚d5+ ♚c3
11.♚d3+ ♚b4 12.♚b3+ ♚c5
13.♚b5+ ♚d4 14.♚e5+ ♚xc4
15.♚c7+, of 7...♚b6 8.♚b5+
♚c7 9.♚c5+ ♚d8 10.♚d6+
♚e8 11.♚b8+ ♚d7 12.♙b5+
♚e7 13.♚e8+ ♚d6 14.♚e5
mat.

In deze studie van Julien himself is er een zijwegeltje die naar het doel gaat. In plaats van 10.Dd5+, is hier 10.♚e4+! de oplossing. Men zie 10...♚c5 11.♚e7+ ♚c6 12.♚e8+ ♚d6 13.♚d8+ ♚c5 14.♚a5+ ♚d6 15.♚b6+ ♚d7 16.♙e6+ ♚e8 17.♚b8+ ♚e7 18.♚a7+ ♚d6 19.♚d7+ ♚c5 20.♚c8+ etc.

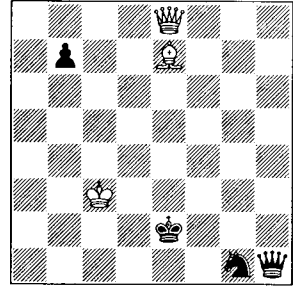
J.Vandiest
64 1991

4 [10] Wit wint

1.♙d5! ♚b6! 2.♚f6+! ♚a7
3.♚d4+ ♚b6 4.♚c4! f3!
5.♚a4+ ♚a6 6.♚d4+ ♚b6
7.♚c4! f2! 8.♚a2+ ♚a6
9.♚xf2+ ♚b6 10.♚a2+ ♚a6
11.♚b3! ♚b6! 12.♚c4! f6!
13.♚a4+! ♚a6 14.♚d4+ ♚b6
15.♚c4!! f5! 16.♚a4+ ♚a6
17.♚b4! ♚b6 18.♚a3+ ♚a6
19.♚e7! ♚b5+! 20.♚c7! ♚a6!
21.♚d6+ ♚a5 22.♚a3+ ♚a4
23.♚c5+ ♚b5 24.♚a7+ ♚a6
25.♚d4 ♚b5 en Julien verwijst
met 26.♙c4 naar de voortzetting
uit de stelling D van zijn vierling
(proficiat Julien!), ontdekte ik
dat ook 26.♙c6! tot winst leidt:
26...♚b3! 27.♚d2+ ♚a6
28.♚e2+ ♚a7 29.♚f2+ ♚a6
30.♚f1+ ♚a5 31.♚e1+ ♚b4
32.♚a1+, of 31...♚a6 32.♚a1+
en wint.

C.Mann
Maasbode 1923

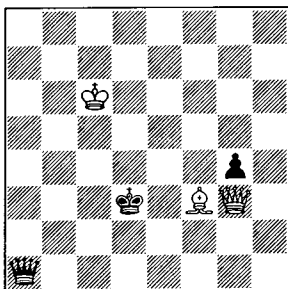

5 [12] Wit wint

1.♙h4+ ♚f3 2.♚h5+ ♚g2
3.♚g4+ ♚f1 4.♚d1+ ♚g2
5.♚c2+ ♚f3 6.♚f5+ ♚e3
7.♚e5+ ♚e4 8.♚c5+ ♚f3
9.♚f2+ ♚g4 10.♚g3+ ♚f5
11.♚g5+ ♚e6 12.♚e7+ ♚d5
13.♚xb7+ ♚e5 14.♙g3+ ♚f5
15.♚h7+ en wint. Is hier
7.♚f2+! ♚e4 8.♚d4+ ♚f5
9.♚f6+ ♚g4 10.♚g5+ ♚f3
11.♚d5+ en 12.Dxh1 ook niet
goed?

In de correctie van 'Kasparian' (♚f3 Le8 e7; ♚b4 a3 c5 d5), beste Julien, leidt ook 5.♙b5+ (i.p.v. 5.♚d5+) tot winst. Zo ook in ♚c6 Ld1 e7; ♚c4 g2, gaat na 1.e8♗ g1♗ de wispelturige Dame in plaats van naar e4, naar 2.♚f7+! met bijvoorbeeld 2...♚d2 3.♚h7+ ♚c4 4.♚c2+ ♚d4 5.♚c5+, of 2...♚c3 3.♚b3+ ♚d2 4.♚c2+ ♚e3 5.♚c5+.

J.Vandiest
EBUR 1998

6 [14] Wit wint

1. ♖d1+!! ♜c4! 2. ♛xg4+! ♜d4
3. ♜e6+ ♜c3 4. ♜b3+ ♜d2
5. ♜c2+ ♜e3 6. ♜e2+ ♜f4
7. ♜g4+ ♜e3 8. ♜f3+ ♜d2
9. ♜e2+ ♜c3 10. ♜c2+ ♜b4
11. ♜b3+ ♜a5 12. ♜b5+ en
wint.

Tenslotte is ook de bovenstaande originele studie van Julien nevenoplosbaar: 2. ♙e2+! ♜b4 3. ♜d6+ ♜b3 4. ♙d1+ ♜a2 5. ♜d5+ ♜b1 6. ♜d3+ ♜b2 7. ♜b3+ ♜c1 8. ♜c2 mat [HvdH: Ook Marco Campioli vond dit, en gaf nog de varianten 3... ♜a4 4. ♙d1+ ♜a5 5. ♜c5+ ♜a6 6. ♙e2+, en 2... ♜d4 3. ♜f4+ ♜c3 4. ♜e5+. Campioli corrigeert door de zwarte pion van g4 te vervangen door een zwarte loper].

Dat niet alle studies correct zijn is geen blaam voor Mann of mijn vriend Julien die geen computer bezit, en dus ook niet beschikt over de databases van Ken Thompson. Beide hebben tallose grandioze studies bedacht en het is dan ook begrijpelijk dat er sommige zouden sneuvelen, te wijten aan de vooruitgang van de moderne techniek. Ik ben trouwens benieuwd hoeveel studies van be-

faamde componisten er in de nabije toekomst incorrect of nevenoplosbaar zullen zijn, als de lang verwachte CD-ROMs met zes stukken op het bord, op de markt zullen komen.

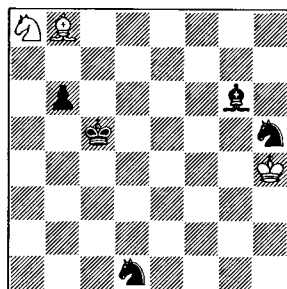
Is het zelfs niet zo, dat, door de steeds verdere evolutie van de techniek, de toekomst van de schaakcomponist in het gedrang komt? Tot op heden wordt immers aangenomen dat 'Wit wint volgens het boekje' in een studie eindigt met bijvoorbeeld K+B+S tegen K, al kan het verdere matgeven op verschillende manieren gebeuren, dus langs meer dan één gewinweg.

Maar zal men in de nabije toekomst, na dat Wit bijvoorbeeld de stand ♜f6 ♜c7 ♙f8; ♜g8 ♜b2 bereikt heeft, mogen zeggen: 'En wint volgens Ken Thompson'? Al kan het matzetten hier ook op verschillende manieren worden bereikt. En duurt het nog minstens 53 zetten! Of zijn dit zorgen voor morgen? Mañana?"

Tot zover Ignace Vandecasteele.

Marco Campioli meldt nog dat in het Vandiest' artikel ook studie 11 nog een nevenoplossing kent: 9. ♜c4+! ♜d6 10. ♜b4+ ♜d5 (10... ♜d7 11. ♜xd4+ ♜c8 12. ♜d8+) 11. ♜b5+ ♜e4 (11... ♜d6 12. ♜e5+ ♜c6 13. ♜e4+) 12. ♜e2+ ♜d5 13. ♜f3+, hetgeen overigens in een oude *EBUR* (mei 1992) al door Jan van Reek was aangegeven die dat in aantekeningen van Selman had gevonden. De varianten die Selman gaf: 10... ♜c6 11. ♜b6+ ♜d5 12. ♜b5+ ♜d6 (12... ♜e4 13. ♜e2+ ♜f4 14. ♙c7+) 13. ♜e5+.

L.Kubbel
Commendation Revista de
Romana de Sah 1937

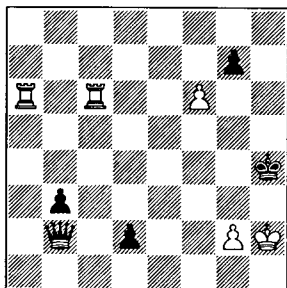

7) Draw.

1. ♙a7 ♜c6 2. ♜xb6 ♜b7 3. ♜c4
♜xa7 4. ♜g5 ♙d3 5. ♙e5 ♙e2
6. ♜c6+ ♜b7 7. ♙d4 =.

Belangwekkender is de vondst die Campioli in deze studie deed. Ook 3. ♙d5! maakt remise! Na 3... ♜xa7 4. ♙e7 ♙f7(e8) heeft wit een schaakje: 5. ♙c8+ ♜b8 6. ♙d6 ♙g6 7. ♜g5 en remise.

E.Dobrescu
3rd Prize Lewandowski Jubilee
Tourney 1990
correction EBUR 1998

8) Win

1. ♜c4+ ♜h5 2. fxg7 and
2... ♜xg7 3. ♜c5+ ♜h4 4. ♜a4+
♜g4 5.g3 mate, or 2... ♜e5+

3.♔h3 ♖xg7 4.♞c5+ ♗g5 5.g4 mate.

Zo blijkt (opnieuw) dat ook een door uw hoofdredacteur gecontroleerde en goedgevonden studie ten onder kan gaan: Campioli vond in de tweede variant: 4.♞h4+! ♕g5 5.♞g4+ ♕f5 6.♞xg7 d1 ♗ 7.g4+ ♕f4 8.♞f7+ ♕e3 (8...♕e4 9.♞e6+ ♕d5 10.♞d7+) 9.♞e6+ ♕d2 10.♞d7+ en wint.

Campioli, die me inmiddels enkele tientallen, zo niet honderden, weerleggingen stuurde van allerlei studies, heeft ook nog de nodige studies gekraakt in de *EBUR*, nummer 3, van september 1998.

In de studie van Shaigarovsky, (Un)solved Mysteries no 39, pagina 7, wint ook 7.♗a4+ ♕b3 8.♕d5.

De oplossing van de studie van Korolkov op pagina 9 van dat nummer (en ook op bladzijde 7 in dit nummer!) moet stoppen na 4.♞g3 (zoals in mijn database al het geval was), omdat ook 5.♞g4 wint: 5...♗xg4 6.♕e7 ♗e4+ 7.♕d8 ♗xd5 8.f8♗+ ♗g8 9.♗xg8+ ♕xg8 10.♕e7. Datzelfde zou ook kunnen gelden voor de oplossing van de studie van Kasparjan in hetzelfde artikel (diagram 6, bladzijde 10), die volgens Campioli zou moeten eindigen met 15.♞c4+ omdat in plaats van 15.♞c3, ook 15.♞c8! wint: 15...♗xf3 16.♞c2 ♗d5 17.♞c5+ ♕a4 18.♞xd5 ♞g1 19.♞dd1. Maar ikzelf vind dit wel degelijk een dual, omdat de studie na 15.♞c4+ niet echt 'af' is.

De studie van Wijnans, eveneens in het artikel van Mees, werd door Campioli ook weerlegd, zoals u in deze *EBUR* op pagina 7 kunt lezen.

Jürgen Fleck uit Duitsland, zond me een kritische E-mail over Campioli's artikel in de vorige *EBUR*. Ik moet eerlijk bekennen dat ik al hoopte op een discussie over dit thema...

"I enjoyed the last issue of *EBUR* very much. However, I was disappointed with Marco Campioli's "Cooks and Corrections". Nowadays it is very easy to cook studies by using strong chess playing software, but correcting studies is a different matter!

Many composers polish their studies for years until they are ready to publish them (Kasanzhev worked for 25 years on his first-prize-winner from *Shakhmaty v SSSR* 1953). So if one happens to cook a study and feels like correcting it, one should take care that the corrected version is on no account worse than the original. After all, the original composer is helpless against you publishing inferior versions of his work (and his name is still above the diagram!). Adding pieces to the original position may be enough to remove analytical defects, but useless pieces are a technical flaw and may drastically reduce a study's artistic value.

Unfortunately Mr Campioli's attempts go hardly beyond that, even though in some cases it would have been easy to find fully satisfactory corrections.

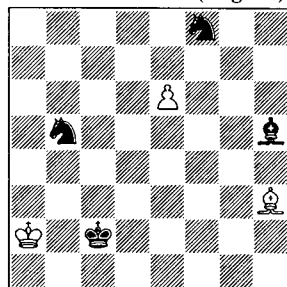
Let's look at some examples:

No 4: This little study is technically flawless (good economy of all pieces, good economy of material). I cannot help but find Mr Campioli's correction (adding a third black knight on a1) brutal. How inartistic! Furthermore, the study could

have easily been saved by only a small modification of the initial position:

E.Paoli

**3rd hm *Schach-Echo* 1966
correction J.Fleck (original)**

9) Draw

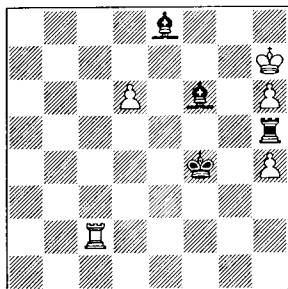
1.e7 ♗f7+ 2.♕a1 ♗g6 3.♗d7 ♗d6 4.e8♗ ♗xe8 5.♗e6 ♗xe6 stalemate.

No 6a: Why did Mr Campioli not try to polish his version a little? Please look at the following setting (with no additional material), which may serve as an inspiration for more serious attempts:

(♕a4 ♞c3 b2 b3 f5; ♕e1 ♗b2 ♗a6 a2 c4), draw:

1.♞c1+ ♕d2 2.♞h1! (2.♞a1? ♗c5+ 3.♕b4 cxb3 4.♕xc5 ♗e5 wins) 2...♗g3! (threatening ♗e1; 2...♗e5 3.bxc4 ♗xb2 4.♕b5 draw) 3.♕a3 ♗b4! (renewing the threat of ♗e1) 4.♞a1! ♗c2+ 5.♕xa2 cxb3+ 6.♕b1 ♗xa1 7.f6! (7.♕xa1? ♕c2 mates) 7...♗c2 (7...♗e5 8.f7 ♗g7 9.f8♗ ♗xf8 10.♕xa1 draw) 8.f7 ♗d6 9.f8♗ ♗xf8 stalemate.

G.Kasparyan
1997

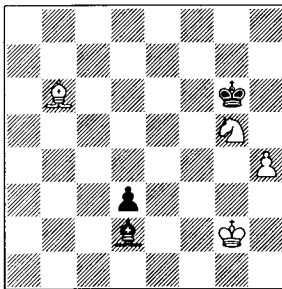
10) Draw

1.d7! ♖xd7 2.♞c4+ ♔f5
3.♞c5+ ♔g4 4.♞c4+ ♔f5
5.♞c5+ ♖e5 6.♞xe5+! ♔xe5
7.♔g6! ♞xh4 8.h7 ♖f5+ 9.♔g5
♞h1 10.h8♚+ ♞xh8 stalemate.

No 7: First of all, the alleged demolition 1.♞c8 fails to 1...♞e5. This only leaves the cook 1.♞f2+ ♔e5 2.♞e2+ to deal with. But could an analyst as meticulous as the great Kasparyan really overlook such a simple win of a piece? That's hard to believe! My theory is that there is a diagram error in the original source and that the black King belongs on g4. Again, adding material is not necessary."

Jarl Ulrichsen uit Noorwegen E-mailde me over twee studies in *Flemish Miniatures*:

I.Vandecasteele
sp.hm SN 1966

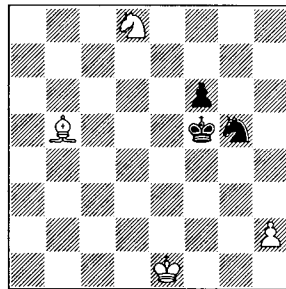

11) Wit wint

1.♖f3 ♖c3! 2.♖e3 ♔h5!
3.♔h3! ♖f6 4.♖g5 ♖d8
5.♖d2!! ♖f6(d8,e7) 6.♖e6
♖xh4 7.♖f4+ ♔g5 8.♖xd3+
♔h5 9.♖f4+ ♔g5 10.♖c1!
♖f2(e1) 11.♖d3+

"No. 12 seems to be unsound. It is obvious that Black loses if he must allow the advance of the white Pawn. Therefore the composer should have analysed the variation 1.♖e4 ♖e1 2.♖d8 ♔h5 (2...♔f5 3.♔f3) 3.♔h3. If Black now tries 3...d2, then he will find himself in Zugzwang after 4.♖c3 ♖f2 5.♖g5 ♖e1 6.♖d1. And if tries to keep the Pawn on d3 and plays 3...♖b4, then White can simply answer 4.♖g5 followed by 5.♖d2 and 6.♖g3+. The variations 1...♖c1 2...♖a5 ♔h5 3.♔h3 ♖b2 4.♖d2 etc.; 1...♖c1 2.♖a5 ♖b2 3.♖d2; 1...♖b4 2.♖e3 offer no perspectives. Although these analyses are made in a hurry and may be mistaken, the composer should at least show us how Black can draw after 1. ♖e4.

R.Missiaen
SN 1984

12) Wit wint

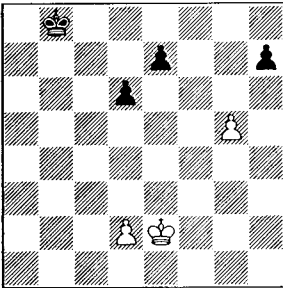
1.h4 ♖f3+ 2.♔f2 ♖xh4 3.♔g3
en 3...♖g6 4.♖d3+ ♔g5 5.♖f7+
♔h5 6.♖e2 mat, of 3...♔g5
4.♖e6+! ♔f5 5.♖f4 ♔e4
6.♔g4!! f5+ 7.♔g3 ♔e5 8.♖d3
♔d4 9.♔xh4 ♔e3 10.♔g3 wint.

In no 86. the composers seems to be under the false impression that the Bishop is of the wrong colour and that the position is therefore drawn. As long as White keeps his Knight however this is no great problem. There is no reason to give up the Pawn with 1.h4? The composer should show us how Black can draw if White proceeds normally with 1.♔f2 etc. Apart from this problem line B - which must be regarded as the main line of the endgame as A is not too exciting - is anticipated. You can find the very same manoeuvre in: A. Akerblom, Platov MT 1963; White: ♔h2, ♖c4, ♖h7; Black: ♔f5, ♖h4, f6. After 1.♔g3 ♔g6 2.♖f8+ ♔h5 3.♖e2+ ♔g5 4.♖e6+ a position arises which is almost identical to Missiaen's endgame, the only difference being the position of the Bishop. 8.♖c6 functions as well as 8.♖d3 as the black Knight is trapped"

Oplossingen Oploswedstrijd

door René Olthof

S.Zhigis (6 pt)
m 64 1930

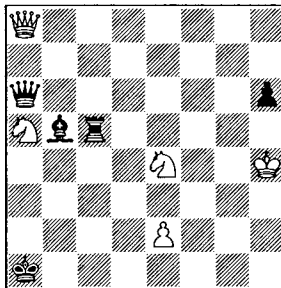
1) Remise

Een pionneneindspel vormt mijns inziens een ideaal begin van een reeks kampioensopgaven.

1. ♖f3 ♗c7 (1...d5 2. ♖g4/f4 is eenvoudig; 1...♗c8 2. ♖g4 ♘d7 is een onvermijdelijke maar alteminst storende dual) 2. ♖g4 ♘d7 (2...e5 3. ♖h5 d5 4. ♖h6 e4 5. ♖xh7 d4 6. g6 e3 7. dxe3 dxe3 8. g7 e2 (Harm B.); 2...♗d8? 3. ♖h5 verliest gewoon de pion) 3. ♖f5 (3. ♖h5? ♗e6 4. ♖h6 ♖f5 en zwart wint) 3...♗e8 (3...e6+ 4. ♖f6; 3...d5 4. ♖e5 ♗c6 5. ♖e6 of 4...e6 5. ♖f6) 4. ♖e6 ♖f8 5. d3! (op 3...♗d8 4. ♖e6 ♖e8 is 5. d4! noodzakelijk) 5...♗e8 (5...♖g7 6. ♖xe7 d5 7. ♗d6 d4 8. ♖e5 ♖g6 9. ♖f4 ♖h5 10. ♖f5 ♖h4 11. ♖f4 ♖h5=; 5...d5 6. ♖xd5 ♖f7 7. d4 ♖g6 8. ♖e6 ♖xg5 9. ♖xe7 h5=) 6. d4 ♖f8 7. d5 ♖e8 8. g6 hxg6 pat!

De tien deelnemers scoorden 40 van de 60 te behalen punten, d.w.z. 66.7%.

E. Pogosiants (10 pt)
1.p Chervony Girnik 1974

2) Wit wint

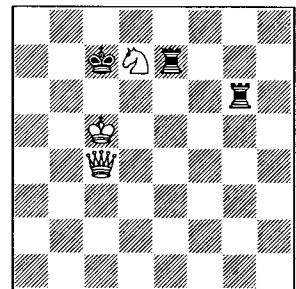
Een kraker van jewelste die niemand volledig goed had.

1. ♖b3+ (1. ♖h8+? ♗a2 (1...♖b1 2. ♗xc5 ♖xa5 3. ♖h7+ ♖b2=) 2. ♗xc5 (2. ♖g8+ ♗c4) 2...♖xa5 3. ♖g8+ ♖b2 4. ♖b3+ ♗c1=) 1...♖b1 (1...♖b2 2. ♖h8+ ♖xb3 3. ♗xc5+ ♗c4 4. ♗xa6; 1...♗a2 2. ♖xa6+ ♗xa6 3. ♗bxc5 ♗xe2 4. ♗c3+ ♗a3 5. ♗xe2+—) 2. ♖xa6 ♖h5! (Deze spitsvondige verdediging werd alleen door Rob Bertholee aangegeven, maar hij miste het ware idee achter die zet en liet na 3. ♖xh5 gewoon 3...♗xa6 4. e3 spelen. Niettemin leverde dat extra punten op, want alle anderen vervolgden met 2...♗xa6 3. ♗bxc5 ♗xe2 4. ♗c3+ ♗c2 5. ♗xe2 en wit wint verder zonder problemen) 3. ♖xh5 ♗xe2+! 4. ♖h4

(4. ♖xe2?? pat is natuurlijk de pointe) 4...♗xa6 5. ♗bxc5+— ♗c8 (5...♗f1 6. ♗d2+ ♗c2 7. ♗xf1; 5...♗c2 6. ♗xa6) 6. ♗d6 ♗g4 7. ♖xg4 h5+ 8. ♖h4 en wit wint volgens de richtlijn- en van Troitzky.

De tien deelnemers scoorden 44 van de 100 te behalen punten, d.w.z. 44%.

L. Katsnelson (6 pt)
Sahs 1972

3) Wit wint

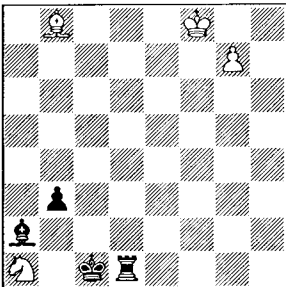
1. ♗e5 ♗xe5+ 2. ♖d4+ ♗c6 3. ♖f7+ ♖d6 4. ♖f6+ ♗e6 5. ♖d8 mat!

Mijn bron (EG 33 #1899) laat het hierbij (kort en krachtig!), maar er valt natuurlijk wel wat meer over te zeggen. Allereerst verliest 2...♖d6 3. ♖a6+ materiaal. Vervolgens ontdekte ik tijdens de voorbereiding dat zwart zich ook passief kan verdedigen middels 1...♗c8 met als pointe 2. ♗xg6 ♗c7+. De weerlegging lijkt mij 2. ♖d5+ ♗c7 3. ♖a4 ♗b6 4. ♖a8+ ♗b8 5. ♖a6+ ♗bb7 6. ♖e6 ♖b8 7. ♗c6+. Tijdens de

wedstrijd gingen velen op zoek naar de geforceerde winst in soortgelijke situaties met ♖+♘ vs. 2♚. Die zijn moeilijk exact aan te geven, al was iedereen het er na afloop over eens dat het gewonnen voor wit moest zijn. Ik geef als aanvullende varianten 1...♞g5 2.♘d4+! ♘b8 (2...♘b7/6 3.♖b4+ en 4.♗xe7; 2...♘d8 3.♘f7+) 3.♘c6+ ♘b7 4.♘d8+ ♘b8 5.♖b4+; 1...♞g6 2.♘d5+ ♘b7 3.♖b4+! ♘c7 4.♘c6! en nu bijv. 4...♞e8 5.♖a5+ ♘b7 6.♖a7+ ♘c8 7.♖b8+ ♘d7 8.♖b7 mat (Rob B. en Harm B.) of 2...♘d8 3.♘c6+ ♞xc6 4.♖xc6; 1...♞g7 2.♖d5!; 1...♞d6 2.♖f4!

Harold's databank kent verschillende studies met deze materiaalverhouding (GBR 1601). Ik geloof niet dat het al helemaal is platgeanalyseerd in het kader van Thompson's eindspel-CD's. De tien deelnemers scoorden 44 van de 60 te behalen punten, d.w.z. 73.3%.

M.Travasoni (6 pt) 1982

4) Remise

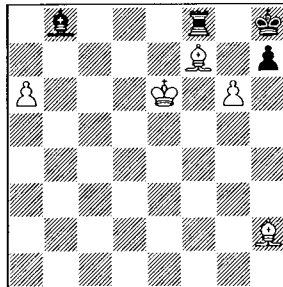
Deze studie, die zo niet in Harold's base voorkomt en waarvan mij de precieze bronvermelding onbekend is, bleek

de gemakkelijkste om op te lossen. De tien deelnemers scoorden 47 van de 60 te behalen punten, d.w.z. 78.3%.

1.♘f4+ ♘b1 (1...♘b2 2.g8♖ ♞d8+ 3.♘g7 ♞xg8+ 4.♘xg8 ♘xa1 5.♘e5+ b2+ 6.♘f8=) 2.g8♖ ♞d8+ 3.♘g7 ♞xg8+ 4.♘xg8 b2+ (4...♘xa1 5.♘e5+ b2+ 6.♘f8=) 5.♘f8 bxa1♖ 6.♘e5 ♖xe5 pat.

[HvdH: Deze studie vond ik zelf wel in mijn database, weliswaar gespiegeld, en dan met de loper op d5 i.p.v. g8, en met een andere componist! (Pogosiants 1962)].

M.Pasternack (6 pt) *The Guardian* 3-10-1969

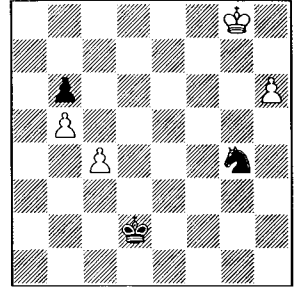
5) Wit wint

1.a7 (1.♘e8? ♘g8! (HvdH); 1.♘xb8? ♞xb8 2.♘f6 hxg6=; 1.♘e7? ♘h2! 2.♘xf8 ♘d6+ 3.♘e8 ♘c5=) 1...♘xh2 (1...♘xa7 2.♘e5 mat) 2.♘e8! ♞xe8+ 3.♘f7 (Dreigt 4.g7 mat) 3...♞g8 4.a8♖ ♞xa8 (4...♘b8 5.♖xb8 helpt niet echt) 5.g7 mat!

De tien deelnemers scoorden 44 van de 60 te behalen punten, d.w.z. 73.3%. Dat is niet veel, als je bedenkt dat deze studie als onderdeel van 'Het Beste van Teletekst BRTN (2e semester

1997) afgedrukt stond in *EBUR* 98/2!

N.Elkies (6 pt) 3.hm Czerniak Memorial 1986

6) Wit wint

1.h7!! (1.c5? ♘xh6+ 2.♘f8 ♘f5 en noch 3.c6, noch 3.cxb6 ♘d6 wint voor wit) 1...♘f6+ 2.♘g7 ♘xh7 3.♘xh7 ♘e3! (Dreigt 4...♘d4. Koningszetten naar de c-lijn blokkeren de pion in het vervolg, 3...♘d1 is zinloos en na 3...♘d3 4.c5 heeft wit later winnend 8.♖f4 en 9.♖c1) 4.c5 bxc5 5.b6 c4 6.b7 c3 7.b8♖ c2 8.♖h2! c1♖ (8...♘d3 9.♖f4 ♘c3 10.♖c1) 9.♖h6 en nu wordt het ineens duidelijk wat er mis is met 1.♘g7 ♘xh6 2.♘h6, hoewel de koning dan dichterbij staat. Na 2...♘e3! 3.c5 bxc5 4.b6 c4 5.b7 c3 6.b8♖ c2 heeft wit veld h6 niet beschikbaar voor zijn dame en 7.♘g5 ♘d2 helpt evenmin.

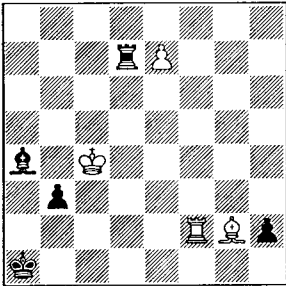
Slimmeriken verzonnen nog een ander plan voor wit, dat ik in mijn bronnen nergens kon terugvinden. Zij wilden het paard helemaal niet slaan wat leidde tot varianten als 1.h7 ♘f6+ 2.♘f7 ♘xh7 3.♘e6 (3.c5 bxc5 4.b6 c4 5.b7 c3 6.b8♖ c2 wat volgens HvdH remise is,

terwijl Ton van Oosterhout juist vond dat wit wint 'omdat zwart nog een paard heeft') 3...♘g5+ en 1.♖f7 ♘xh6+ 2.♗e6 ♘g4 3.c5 bxc5 4.b6 c4 5.b7 c3 6.b8♗ c2 7.♗f4+ ♘e3 8.♗d4+ ♖c1 9.♗xe3+.

Ik moet zeggen dat ik nog geen waterdichte weerlegging ontdekt heb, maar uiteindelijk was men het er over eens dat wit op deze wijze geen remise bereikt. Dat was ook de mening van de Australische grootmeester Rogers, die ik de studie voorlegde.

De tien deelnemers scoorden 34 van de 60 te behalen punten, d.w.z. 56.7%.

G.Slepian (10 pt)
1.p Szachista 1995

7) Wit wint

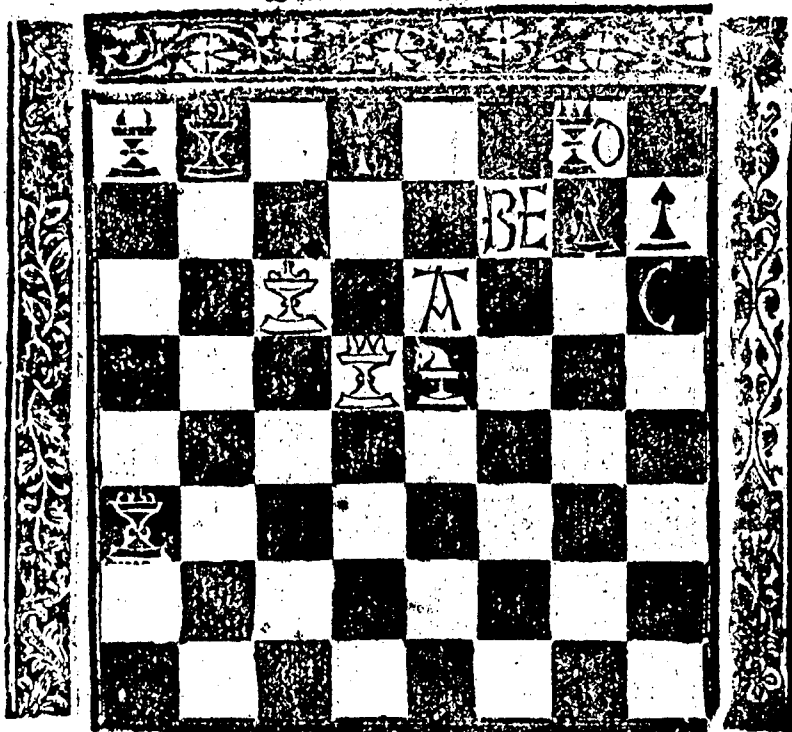
Een waardige uitsmijter, die de wedstrijd bestliste.

1.e8♗ ♚c7+ (1...♚d4+ 2.♖xd4 ♘xe8 3.♖c3; 1...b2 2.♚f1+ b1♗ 3.♗e5+ ♖a2 4.♚f2 ofwel 2...♘d1 3.♚xd1+ ♚xd1 4.♗a4+) 2.♘c6 (Kenners herkennen de Novotny-interferentie) 2...♚xc6+ (2...♘xc6 3.♗e1 mat schijnt een moeilijke variant te zijn. De meesten gaven 3.♗h8+ of 3.♗e5+. Dat laatste klopt na 2...h1♗) 3.♖b4 ♚b6+ (3...b2 4.♚f1+ b1♗+ 5.♚xb1+ ♖xb1 6.♗e4+. Samen met andere Ollanders hield Rob Bertholee 3...♚c4+ 4.♖a3 ♘e8 5.♚f1+ ♚c1 6.♚xc1 mat voor de hoofdvariant en merkte ten onrechte op dat na 3...♚b6+ zowel 4.♖a3 als 4.♖xa4 wint voor wit) 4.♖a3 h1♗ (4...b2 5.♚f1+ b1♘+ 6.♖xa4) 5.♗h8+ (Op dit moment waren alle Nederlanders al afgehaakt en figureerden slechts de Vlamingen. Het duo Stoffelen/Vandecasteele hield het op 5.♗e5+ ♖b1 6.♗b2 mat, daarbij geheel de riposte 5...b2 overziend. Marcel van Herck gaf als enige de winnende tekstzet en dat leverde hem uiteindelijk titelprolongatie op. Wel dient hierbij aangetekend te worden dat hij de consequenties

niet echt doorgrond had, want hij liet zwart 5...♗xh8 6.♚f1 mat spelen. Veel beter en de bekroning van dit meesterstuk is evenwel) 5...b2 6.♗xh1+ ♘d1 (6...b1♘+ 7.♖xa4 ♚b4+ 8.♖a5 ♚b5+ 9.♖a6 ♚b6+ 10.♖a7 ♚a6+ 11.♖b7 en de schaakjes komen aan hun eind, bijv. 11...♚b6+ 12.♖c7 of 11...♚a7+ 12.♖b8) 7.♚xb2 (Na 7.♗xd1? werkt bovenstaande variant plotseling wel: 7...b1♘! 8.♖xa4 ♚b4+ en er is geen ontsnappen meer aan) 7...♚b3+! 8.♖a4 ♚d3+ (8...♖xb2 9.♗xd1; 8...♚a3+ 9.♖b4) en 9.♚b3 is de pittoreske slotzet. Na 9...♚xb3 10.♗xd1+ ♚b1 11.♗d4+ ♖a2 12.♗d5+ ♖b2 13.♗d2+ ♖a1 14.♖a3 is mat onafwendbaar. De tien deelnemers scoorden 33 van de 100 te behalen punten, d.w.z. 33%.

Volgende keer, MEER! Tot ziens in november!

De la adama de. 7.

Z blanco tiene la mano y dize al negro que le dara raque y mate en cinco lances o en menos y todos los negros son assegurados: el primero de dama en. a. y dize raque despues de caualllo en. b. y dize raque despues de caualllo en. c. y dize raq en descobierta despues de dama en. d. dize raque y el toma la por fuerza con su roque y vos dalde raque y mate con el caualllo en. e y assi es muy soril siendo los negros arreguadas porque si no lo fuessse dar seya en otra manera jugando al tercer lance de caualllo en. y. y el negro cobrir se ya con su dama y tomassc la el blanco y dize raque y mate de dama.

Inhoudsopgave 11e jaargang nummer 1

		pag
Redactioneel	Harold van der Heijden	1
Retro-Correction	Alain Pallier	2
(Un)solved Mysteries	Harm Benak	3
Thema en Variaties (4)	Wouter Mees	5
Oploswedstrijd ARVES	René Olthof	8
Mat van Philidor	Roger Missiaen	13
The Demolition as a Creative Impulse-3	Emilian Dobrescu	14
Lezers Schrijven	Harold van der Heijden	16
Oplossingen Oploswedstrijd	René Olthof	22
Lucena's stikmat		25

ISSN 1386-5404